

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECA de ANUNTURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oppelich Nachf.,
Anton Ooppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger,
Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o soră garmond pe o colonă —
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tarifară și învoială. — **RECLAME** pe pagina 3-a o soră 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminică 45).

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața Mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 cor. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 250. — Anul LXIV.

Brașov, Duminică 11 (24) Noemvrie.

1901.

Sașii în dietă.

În numărul nostru de azi săptămână, vorbind despre adresele partidelor maghiare, diceam, că nu scim încă ce anume vor face Slovaci și nici ce au de gând să facă deputații sași cu ocaziunea dezbaterii adresei în cameră.

Astăzi scim deja pozitiv, că Slovaci au hotărât să nu prezenteze, cum se vorbea, un proiect de adresă deosebit, al doilea scim din declarațiunile foilor săsesci, că deputații sași nici că s'au gândit la un proiect deosebit de adresă al lor, sau la unul comun cu Slovaci, asemenea n'au avut intențiunea de a face un amendament la adresa partidei liberale guvernamentale, în care se fiă atinsă cestiunea naționalităților.

Firesce, că foile române s'au interesat de atitudinea, ce vor observa o cei vre-o 15 deputați sași și slovaci la discușiunea generală a adresei în cestiunea naționalităților. În deosebire diarul nostru a dis, că s'astăptă cu drept ca din partea acăsta să se dea un semn de viață. Departe a fost însă de noi să ridicăm pretensiuni sau să facem chiar imputări amintirilor deputați cu privire la atitudinea lor.

La așa ceva nu eram îndreptățiți; ni-a interesat numai din punct de vedere al intereselor generale naționaliste a sci, ce vor întreprinde, și mărturisim fără de nici o sfielă, că am dorit ca acțiunea lor să fiă cât mai folositoare acestor interese.

Foile unguresci observând acest interes, fac ceea-ce a intrat de mult în obiceiurile lor, schimosesc adică lucrul și susțin, că diarele naționale române și-ar fi exprimat nemulțumirea față cu purtarea celor 11 deputați sași. În deosebire „Budapesti Hir-lap“ face sub titlul „Sașii și Români“ unele afirmări greșite și unele citatțiuni neexacte din „Gazeta Transilvaniei“, pentru a ajunge la rezultatul, că noi Români am fi foarte

desamăgiți și supărați din cauza atitudinii deputaților dietali sași.

Nu pôte fi vorba în cazul de față de vr'o desamăgire nici de aceea, fiind-că Sașii nici-odată n'au fost mai alt fel ca acum, de unde urmază, că nici atitudinea lor actuală nu mai pôte surprinde pe nimeni. În mod tot așa de oportunist au procedat ei și în dietele trecute — în cari tot-deuna au avut reprezentanții lor — ba multă vreme au făcut parte chiar din partida guvernului.

De rândul acesta deputații sași au rămas înafară de partide și n'ar fi fost tocmai nefiresc, decât în era disă a „legii, dreptului și dreptății“, ei ar fi făcut o mică încercare de a se manifesta puțin, ca naționalitate deosebită, ce sunt.

Cum se vede însă Sașii află cu cale a nu se abate nici astăzi cât de puțin dela linia trasă de politica lor cu totul oportunistă, proclamată la 1890. Va fi mult și atâta decât, precum se asigură că ar voi să facă, deputații Sași nu vor vota nici pro, nici contra adresei majorității, ci pe timpul votării se vor preumbla prin coridorele camerei,

Nu umblați cu sucituri de frase — dice foia săsescă din Sibiu — că deputații sași mai tineri — ci mărturisii pe față, că pe deputații noștri un optimism cu minte și îndreptătit i-a reținut de a da șovinismului ocaziune deja de pe acum să-și îndrepteze atacurile veninoase în contra Sașilor!

Er diarul săsesc din Brașov, vrând să esplice de ce deputații sași nu s'au aflat îndemnați de a prezenta un proiect de adresă propriu al lor, dice, că ei au avut în vedere „că cestiunea naționalităților va ajunge să fiă discutată în dietă la cea mai de aproape ocaziune și fără de concursul lor“.

Așa-dér Sașii rămân credincioși tacticii și atitudinii lor din trecut; ei se ghemuesc exclusiv numai în jurul intereselor lor specifice și nu

se simt nici-decum atrași și îndemnați de a ridica în dietă flamura intereselor generale ale naționalităților. De aceea vor ocupa și de aici încolo o pozițiune separată în dietă și nu vor coopera cu cei câți-va deputați slavici naționaliști, cum n'au cooperat la 1868 cu Români și Slavici ce formau p'atunci partida naționalităților în dietă.

Tôte aceste le vor face Sașii după cea mai bună a lor chibzuință și pricepere și noi Români, cum până acum n'am eșit din rolul nostru de simpli spectatori, nu vom ieși nici acum.

Foile maghiare se eșofeză deci de gēba, fiind-că nimic nu s'a petrecut acum ce ar puté să justifice bucuria lor, că Români ar fi desamăgiți în urma atitudinii Sașilor.

Revista politică.

Întreaga săptămână *dieta ungară* a desbătut adresa de respons la mesajul tronului. Desbaterea, ici colo destul de agitată și sgomotosă, nu s'a sfârșit încă, ea va mai dura, probabil, 2—3 ședințe. Rând pe rând corifeii partidelor unguresci și-au expus părerile lor asupra situațiunii politice interioare și asupra politicei guvernului. Vorbitorii din opozițiă au luat la frecuș politica guvernului și aprôpe toți au fost de acord în constatarea, că era Szell nu e cu nimic mai bună în fond, decât era guvernelor anterioare, că nu s'a făcut nici o schimbare de sistem, stările politice vechi dăinuiesc și acum, domina de clică și domnia de partid sunt și azi caracteristica situațiunii. Ministru-președinte Szell s'a ridicat să-și apere politica și direcțiunea în care conduce afacerile. În contradicere cu vorbitorii din opozițiă, ministru-președinte susțină, că există schimbare de sistem, schimbarea acăsta ar consta în modul lui de procedere, în direcțiunea, ce o dă el

lucrurilor, în spiritul conducerii lui. S'a lăudat d. Szell, că el împarte fie-cărui de-opotrivă legea și dreptatea (!), că nu-i condus de interese de partid, ci numai de interesele țării. Acesta dîse, că e sistemul lui.

Când se deschisese dieta, era vorba ca și deputații naționaliști slovaci să depună pe masa camerei un proiect de răspuns la mesaj. Scirea acăsta nu s'a adevărit, dimpotrivă o foie oficiosă maghiară a anunțat, că deputații slovaci nu vor da un proiect de adresă, ei nu vor participa nici la dezbaterea adresei, dēr vor folosi proxima ocaziă pentru a-și desfășura în cameră punctul lor de vedere.

Bate mult la ochi, că deși deputații sași, cari stau înafară de partide, sunt de trei-ori mai numeroși decât Slovaci, n'au dat până acum nici un semn, că ar voi să folosescă situațiunea și în decursul dezbaterii adresei să se manifesteze ca individualitate națională. Fôia săsescă din Sibiu „Sieb. D. Tageblatt“ află chiar, că unul din deputații sași mai vechi stărue, ca deputații sași să declare, că ei primesc în general adresa guvernului și să se mulțumescă numai cu aceea, ca la dezbaterea specială deputații sași să facă un amendament privitor la cestiunea naționalităților. Probabil însă, că nu se va face nici măcar atât din partea lor.

Dilele acestea s'au făcut în cele mai multe părți ale țării *alegerile municipale*. Români au intrat pretutindeni în lupta acestor alegeri și acolo unde au fost conduși de omeni harnici și devotați causei poporului, au și învins. Sunt însă cercuri locuite de Români, unde aceștia au pierdut lupta, fiind-că au fost neorganizați și mulți din ei au trecut în tabere străine. O frumoasă victoriă au raportat Slovaci la aceste alegeri. Aprôpe toți candidații lor au reușit, așa, că cu drept cuvânt foia națională slovacă „Narodnie Noviny“ a

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Rîul Dómnei.

Legendă română.

Din franțuzesce, după Lucilla Chițu.

Dómna Ruxanda, albă ca spuma laptelui și bălaie ca spicul grâului, era tot așa de bună și evlaviosă pe cât de crudel și pervers era Michnea Vodă, cu fața-i aramie, cu ochii întunecați, ale căror priviri înspăimântau pe supușii săi.

Din înaltele turnuri ale palatului său, care se înălța la câte-va mile de Câmpulung, pe malul unui rîu curat, se aușiau vecinic țipete și vaiete. Erau nenorociții boieri, pe cari principele îi tortura pe cea mai mică bănuială, căutând a se face stăpân pe bogățiile lor.

Căci el iubia aurul, Michnea Vodă îl iubia în așa măsură, încât

ar fi fost în stare să-și vîndă sufletul dracului, numai ca să câștige și mai mult aur.

El își ingrămădisise tôte comorile în palatul său din apropiere de Câmpulung și se dicea, că adunase deja așa de mult, încât nu mai avea unde-l pune.

Astfel săpă el suterane pentru comorile cele nouă pe care nădăjduia să le mai adune, și muncitorii, cari săpau suteranele, erau omorîți după ce au isprăvit.

În fie-care noapte Michnea Vodă se ducea să-și viziteze bogățiile. El traversa întunecatele coridore ale palatului său, la un cias, când tătă lumea dormia și se întorcea la cea mai mică mișcare galben de frică.

Dómna Ruxanda, bună și evlaviosă se ruga cu rugăciuni ferbinți la Maica Domnului, cu scop, ca și ea să se roge la rândul său la bunul Dumnezeu, ca să ierte pe bărbatul său, care era așa de rău și

care inventa în fie-care zi un nou mijloc pentru a-și procura aur.

* * *

Odată, satana a îndemnat pe Michnea să tórne tôte icónele dela sfintele biserici și mănăstiri și să scótă din ele aur și argint. Michnea Vodă trimise soli în țără; aceștia omoriau pe preoții și pe călugării, cari se împotriveau, și chinuiau pe aceia cari apărau sfintele icóne.

Supușii lui Michnea Vodă tremurau de frică, căci se temeau, că mânia lui Dumnezeu s'a lăsat asupra țării.

S'au încărcat cu icóne sfinte o sută de caré, cari fură îndreptate spre palat.

Michnea le vedea din înălțimea balconului, cum se apropiă și striga blăstēmând, dēr sfintele icóne străluciau așa de straniu la rațele soarelui, ai fi dis, că o lumină estraordinară se revarsă asupra lor.

De-odată o idee diavolică trecu

prin mintea lui Michnea. Michnea sciea, că este soția sa de evlaviosă și voia s'o vadă sbuciumându-se în desnădejde la vederea faptei lui blăstēmate.

Trimise deci repede un pagiu la Dómna Ruxanda, poruncindu-i să vină numai decât la el.

Buna prinsesă, care trăia departe de sgomotul lunei, nu scia de noul sacrilegiu al bărbatului său, dēr inima ei tremura; ea sciea, că principele nu o chiăma nici-odată ca să-i anunțe vr'o veste bună.

După-ce a ingenunchiat în fața icónei Maicei Domnului, s'a sculat și s'a dus la bărbatul său. Princesa mergea cu pași măsurați și cu brațele încrucișate pe piept! Ea era îmbrăcată în alb și un voal lung o acoperea peste tot.

Când ajunse în fața principelui se închină profund.

— Dómna, îi dîse acesta, v'am chemat, ca să fiți de față la un spectacol, care îmi face multă plăcere.

putut dice: „Am învins pe întreaga liniă. Poporul nostru nu se mai lasă dus de străini ca până acum; el vede că cel puțin în parte, sôrtea îi este pusă în mâinile lui“.

*

Cum stau lucrurile în Austria? La întrebarea acesta nu se poate da, decât un răspuns nefavorabil. Dicala „greu la deal și greu la vale“ se potrivește aici de minune. Astă primăvară încetase obstrucțiunea Cehilor, după-ce guvernul le promisese, că le va face drumuri de fer, canale și alte îmbunătățiri însemnate economice și le va înființa un mare număr de școle cehice pe cheltuiala statului. În schimbul acestor concesiuni, Cehii au votat toate proiectele economice ale guvernului.

Cehii dic acum, că nu vor pute fi mulțumiți numai cu concesiuni economice, ci pretind, să li-se împlinescă și postulatele lor naționale cele mai de căpetenie; precum: reintroducerea limbii oficiale cehice interne în ținuturile cehice, și înființarea unei universități în Moravia.

Cehii pun acum piedeci rezolvării bugetului, vrând a sili astfel pe guvern și pe partidele germane, de a ține sêmă și de pretensiunile lor naționale.

Purtarea Cehilor a deșteptat îngrijiri de-o nouă obstrucțiune. Insuși împăratul s'a plâns cătră deputatul român bucovinean, br. G. Vasilco, care ceruse audiență la Majestatea Sa, că trebile în parlament merg rău, că situațiunea e de desperat și că toate trebuie să se schimbe. Cu această ocaziune Majestatea Sa a lădat patriotismul Românilor.

De câte-va zile se sfătuiesc mereu aci căpeteniile partidelor germane, aci șefii partidelor cehice — și apoi unii și alții cu guvernul, ca să găsească cum va un mijloc de înțelegere pentru a pute continua liniștit desbaterea bugetului, și a rezolva mai pe urmă și cestiunea pactului cu Ungaria și a tractatelor comerciale.

Cehii însă stau morțiș pe lângă pretensiunile lor. Nu vor să întreacă în vorbă cu guvernul și cu partidele germane, până ce aceștia nu vor primi amintitele lor postulate naționale, la cari au mai adaus și alte câte-va de natură economică.

Lumea privesce cu încordare la cele ce se petrec în camera din Viena, fiind-că nu numai pactul cu Ungaria, dăr chiar și dualismul este mult periclitat, decât guvernului Korerber nu-i va succeda a împăca lucrurile.

Consultare pentru înființarea unei Reuniuni agricole.

Brașov, 9 (22) Noemvrie.

Prin intrunirea ținută azi, Vineri, în 9 Noemvrie v. a. c. într'una din sălile gimnasiunii român din loc, s'a făcut un pas însemnat spre realizarea ideii de a-se înființa o Reuniune agricolă românească pe teritoriul comitatului Brașov. La intrunirea acesta, convocată de comitetul despărțământului I al „Asociațiunei“ în urma concludusului dela adunarea generală din 13 Mai v. a. c., a luat parte un număr însemnat de fruntași din Brașov și din împrejurime. Cu deosebire preoțimea și învățătorimea din comunele rurale a fost bine reprezentată, dovadă, că preoții și învățătorii noștri, cari trăiesc în mijlocul poporului agricol, simt trebuința unei Reuniuni ca cea proiectată, și totodată dovadă, că preoți și învățătorii noștri urmăresc cu zel și însuflețire ori și ce întreprindere merită a ridica poporul de sub conducerea lor.

Intrunirea s'a deschis la orele 11 și câte-va minute de directorul desp. brașovean al „Asociațiunei“, profesorul A. Barseanu, care accentuă în cuvântul său de deschidere însemnătatea înființării unei Reuniuni agricole în ținutul Brașovului și aduce ca pildă viuă rezultatele binefacătoare ale unei asemenea însoțiri: Reuniunea română din comitatul Sibiului, care condusă cu zel și pricepere a revărsat mult bine asupra României din acel comitat.

După vorbirea de deschidere urmă o interesantă dezbateră, la care luă parte d-nii: Iosif Maximilian, paroch în Brașovul vechiu, Ioan Broșu, capelan în Dârstele Brașovului, Nicolae Bogdan, profesor, George Ludu, capelan în Prejmer, Ioan Lengeru, avocat și Anania Boldor, învățător în Codlea. Resultatul desbaterei acesteia fu: constatarea unanimă, că în ținutul Brașovului este cu puțință și totodată de cea mai mare trebuință înființarea unei Reuniuni agricole românești, la care toți cei de față se declară cu însuflețire gata a lua parte și a-și da tot sprijinul lor. Mai departe pentru realizarea cât mai grabnică și cât mai cu succes a hotărârii de a-se înființa numita Reuniune, se alese o comisiune de 28 membri din toate părțile comitatului, cari își luă asupra lor îndatorirea de a-se intruni cât mai în grabă, a fixa statutele noiei Reuniuni și a face pașii de lipsă pentru recunoșterea ei din partea autorităților politice, având în același timp a face propagandă în mijlocul populațiunei din comunele rurale pentru îmbrățișarea frumosei întreprinderi naționale-economice și îndemnându-o să ia parte la adunarea de constituire în număr cât se poate de mare. Comisiunei acesteia îi va preda comitetul ceroual al „Asociațiunei“ tot materialul adunat cu privire la înființarea des numitei Reuniuni.

Ca membri în comisiunea de 28 s'au ales următoarele persoane: I. Aron, învățător,

C. Mușlea învățător. I. Lengeru avocat, Iosif Maximilian, preot. Nic. Puianu, funcționar de bancă. G. Șerban, proprietar, toți din Brașov; mai departe: Ioan Broșu, capelan (Dârstele Brașovului), Ioan Maximilian, capelan (Brașov-Stupini), Romul Verzea, capelan și Domție Dogariu, învățător (ambii din Satulung), G. Ludu, capelan (Preșmer), Al. Dogariu, paroch și David Pop învățător (ambii din Hărman), Iosif Micu, paroch (Feldiôră), Alexandru Măerusan, paroch (Măeruş), Ioan Leuceseu, paroch (Rotbav), Ioan Gavrilescu, paroch (Țintari), Iosif Comanescu, paroch și Anania Boldor învățător (ambii din Codlea), Iacob Zorca, paroch (Vlădeni), George Proca învățător în pensiune și Ioan Hamza, paroch (ambii din Rășnov), Virgil Pop, paroch (Cristian), Filip Crețar, paroch și Gh. Cherciu, învățător (ambii din Bod), V. Cranga, învățător (Sân-Petru), Toma Giurgiu, capelan (Purcăreni) și N. Comșea, învățător (Târlungeni). — Ca convocator al comisiunei se designă d-l Ioan Aron, director al școlii primare din Brașov, cunoscut ca grădinar și apicultor cu experiență și tot-odată unul din bărbaiții noștri cei mai zeloși.

Inceputul este așa-dără făcut și avem firma speranță, că încurând Reuniunea agricolă din ținutul Brașovului va intra în ființă și va purcede pe urmele surorii sale mai mari și pline de merite din comitatul Sibiului. — Așa-dără cu Dumnezeu înainte!

Un asistent.

6000 de realități — la dobă.

Timișoara, 21 Nov. 1901.

În ultima congregațiune a comitatului Timiș, între multe alte obiecte, s'a constatat și faptul, că numai în acest comitat sunt 6000 (șese mii) de realități espuse licitațiunei publice, pentru restanțe de dare. Va să dăcă, erariul este, care numai într'un singur comitat urmărește atâtea realități! Dăr câte alte realități vor fi s'au sunt deja espuse licitațiunei publice pentru datorii private? Asta nu se știe! Despre astea statistica luminatului nostru comitat tace.

Și peste acest punct congregațiunea comitatului nostru a trecut simplu la ordinea zilei, fără nici o dezbateră, fără nici o jal-patriotică, fără nici o milă creștinăscă de acele 6000 de familii, cari, pentru-ca statul să-și încaseze restanțele sale, vor rămâne fără casă, fără vatră, pe drumuri la înecutul iernii.

Apoi da, căci patriotismul șovinistilor nu are nici simț, nici pricepere, nici milă, ba chiar nici rațiune sănătoasă pentru lucruri s'au afaceri de acestea. Pentru-că „patriotismul“ de azi șovinist s'a împrietenit foarte cu ideea: „pusztuljon az oláh“; — pentru-că lăudatul „patriotism“ se împacă foarte ușor cu consciința sugerată din partea „opiniunei publice“, că statul trebuie să existe și că „poporul e leneș“ (mai ales poporul român, căci de el e vorba).

Negreșit, că așa ar trebui să fie: statul trebuie să existe, leneșul — las' să sufere. Inse nu — necondiționat!

Când se ivesc ast-fel de simptome într'un singur comitat, atunci, cred eu, o stăpânire adevărat patriotică, fie cea de sus s'au cea de jos, ar trebui totuși să cerceteze cauza mai din adins, mai cu atențiune, și să constate adevăratul isvor al răului.

Este într'adevăr lenea la mijloc, ori ba? Este într'adevăr în interesul statului ori ba, ca pentru d'a încassa câte-va sute de mii corone restante, să se facă într'un singur an, într'un singur comitat, cel puțin 20—30 de mii de proletari, muritori de fôme, de frig, cari să blasteme comitatul, stăpânirea etc etc.?

Estă o întrebare de-o importanță mult mai mare pentru'un comitat, ba chiar și pentru dieta țării, ca multe altele, cari atât în comitat, cât și în dietă se sulevăză și pertractează cu ifos patriotic, spre a îmbăta lumea cu apă rece! „Casa arde, baba se peptăna“!

În Ungaria „baba“ nu numai că se peptăna, dăr încă să mai și înțoțoneză cu albele și cu rumenele pe față, apoi în haine de mătasă și de catifea cumpărate pe sdrênțele peritorilor de fôme!

Și dacă o ast-fel de întrebare s'ar supune unei debateri serioase și consciințioase, rezultatul, de sigur, ar convinge pe totă lumea oficioasă despre contrariul părerilor sale...

Nu mai pôte fi vorbă, în ziua de azi, de lene — nici la plugarul român, necum la cel nemțesc. Azi lucră șermanul plugar român mai greu ca vna. Lucră cu sapa, cu iopata — în loc de plug. Lucră flămând, setos, îmbrăcat în sdrênțe, desculț și gol; a uitat de ospetele sale tradiționale, de pomeni, de bături, de sburdălnicii, de praznice: lucră ziua noptea în agrul său, dăr... tot de gēba. Pământul nu mai aduce atâtea rōdă, ér decât aduce, — prețul ei nu e nici de așa, ca să-și pōtă acoperi dările cele multe și mari legale și ilegale! Apoi, lucră de sine înțeles, omul o duce astfel 2--3 s'au 4 ani, dăr după asta îl apucă desnădejduirea, desperarea, apatia și-și dice: na, stăpânire, și pământ și viață, fă cu ele ce soii, căci eu nu mai știu, ce să fac...

O astfel de examinare și cercetare a lucrului, de sigur ar convinge, și în sus și în jos, că într'adevăr nu plugarul, ci administrațiunea economică a statului este isvorul răului. O economiă politică greșită, în multe privințe tendențioasă, în alte privințe usuratică și de aceea condamnabilă a statului, a ruinat și ruinază bunăstarea materială a poporului și merge mână în mână cu greșita și asemenea condamnabila politică a stăpânirilor acestui stat, spre ruina totală și în toate privințele a poporilor și a țării întregi.

Dacă ar fi să se am și eu cuvânt undeva, s'au decât și noi, cetățenii băștinași ro-

Veți colo carēle încărcate cu icōne sfinte, pe cari le-am luat dela bisericii și mănăstiri, cu scop de a le turna aurul și argintul.

* *

Dōmna privi în direcțiunea indicată și vădū strălucind atât de straniu la sōre icōnele sfinte.

Aruncându-se atunci în genunchi, ea se ruga cu ardōre, cerēnd lui Dumneșeu, ca să nu îngădue bărbatului s'eu, să făptuēscă un lucru așa de blăstēmat.

În mēsură, ce se apropiau carēle, se vedea din ce în ce mai bine cum plana un fel de aureolă deasupra lor.

Când ajunseră la distanță de câțiva pași de palat, Dōmna Ruxanda se ruga și mai fierbinte.

Cu totă evlavia sufletului s'eu, ea ruga pe Domnul, să facă o minune, pentru-ca să nu se pōtă să-vērși sacrilegiul.

Și rugăciunea ei fū ascultată.

Când carēle erau aproape să între în curtea palatului, icōnele sfinte începură să sbōre în tōte părțile, ca și cum ar fi avēnd aripī. Cât ai clipi din, ochi au sburat tōte din carē.

Dōmna Ruxanda ridică brațele spre cer și strigă:

— Domnul fie lădat, că n'a îngăduit să se sēvērșēscă nelegiuirea.

Michnea Vodă, uimit de această minune, se întōrse cu furie cătră soția sa:

— Cum, Dōmnă, îi dīse el, rugăciunile tale se împotrivesc voinței mele? Sē știi, că am să dau foc tuturor bisericilor și tuturor mănăstirilor din țēră. Ér tu ai să-ți sfirșesci dīlele în temniță!

Apoi adresându-se curtenilor s'ei:

— Sē închideți pe Dōmna în cel mai înalt turn al palatului și sē o lăsați acolo să sufere de sete, până ce — adaogă el scrișnind — până ce rīul ce curge colo jos se va umfla așa, ca să-l ajungă cu mâinile și să pōtă sorbi din el.

Dōmna fū condusă în temniță, unde nu încetă de a implora mila lui Dumneșeu pentru nelegiuitul s'eu bărbat.

* *

Cu tōte acestea rīul, care curgea nu departe de palat își umfla apele și în fie-care dī principiele audia un glas, care-i dīcea: „Pocăiesce-te! Pocăiesce-te!“ — El însă nu se pocăia, ér rīul devenia din dī în dī mai amenințator. Nu peste mult apa pătrunse în curtea palatului... Și glasul îi dīcea mereu principelui: „Pocăiesce-te! Pocăiesce-te!“ Rīul crescuse neîncetat și apele lui pătrunseră în cele din urmă în încăperile palatului. După câte-va dīle, totul fū acoperit de apă și principesa putea să o ajungă cu mâinile, în turnul cel mai înalt undese afla în prinsōre.

Nelegiuitul Vodă se refugiă pe acoperișul palatului. Ceriul era negru, o teribilă furtună se deslănțui, valurile vijăiau cu furie și în timp

ce palatul se cufunda în apă, Michnea Vodă putea vedē ingenuchiată pe valurile, ce o purtau, pe evlaviōsa sa soție, Dōmna Ruxanda, îmbrăcată în alb și acoperită de lungul s'eu voal. El voia să-o afurisēscă, dăr nu mai putū, valurile l'au înecat.

În acest timp Dōmna Ruxanda se ruga mereu pentru sufletul pēcătoș al soțului s'eu, care-i fusese căleu și bunii ômeni din țēră afirmă, că astădī încă spiritul ei vizitează locurile, pe unde Michnea Vodă făptuise atâtea nelegiuiri.

Se dīce chiar, că aceia, cari au inima curată de ori-ce pēcat, o pōt vedē în fie-care diminiță la rēsărtil sōrelui, ingenuchiând pe apele rīului, care par a o duce cu sine. Dōmna Ruxanda n'a încetat a se ruga pentru bărbatul s'eu și din cauza ei acest rīu se numesce „Rīul Dōmnei“.

(„La R—ie.“)

Oniță.

mâni ai statului, noi cești cari nu umblăm după mărirea onorării vremelnic în stat, ci ne iubim sincer patria și poporul — să avem dă, intrare și cuvânt la locurile competente, am pute servi stăpânirii ad oculos cu sute și mii de împrejurări necoutestabile, că nefericirea, despre care scriu, nu e de căutat în leua s'eu nepăsarea poporului, ci — alt unde-va.

Dér noi nu avem nici intrare, nici cuvânt la locurile competente. Să le strig dér de afară: deschideți-vă ochii, d-lor dela stăpânire, și observați odată *tandem aliquando*, că molochul pericinat vă înghite și pe voi și pe noi și țera întregă.

D-l V. A. Urechia despre Românii din Transilvania.

În Neapole (Italia) apare deja de doi ani o revistă scrisă în limba franceză, care poartă titlul („Revue Franco-Italienne et du Monde latin“ Revista franco-italiană și a lumii latine), care are și trei colaboratori români și anume pe Domni: V. A. Urechia, Ang. Demetrescu și Ovid Densușianu.

D-l V. A. Urechia scrisese într-un număr anterior un articol despre nedreptățile, ce sufer Românii din Transilvania și Ungaria, la care a răspuns pe urmă cineva în revista ce apare în limba latină în Philadelphia (America) și care cu destulă nevrednicie poartă titlul de „*Praeco latinus*“ (Vestitorul latin).

La ineptiile revistei americane, răspunde acum D-l Urechia tot în revista dela Neapole, care publică răspunsul d-lui Urechia sub următorul titlu:

„*Scrisoarea D-lui V. A. Urechia, senator și fost ministru, către D-l Director al Revistei franco-italiene și a lumii latine*“.

Sinaia, 28 Septembrie 1901.

Iubite D-le Director,

Că articolul meu publicat în esecenta v'astră revistă a atras fulgerile v'runui diar șovinist unguresc s'eu ale unei reviste, care trăiește din budgetul reptilelor din Budapesta, acesta este esplicabil și mă și așteptam la așa ceva, dér că „*Praeco latinus*“, care se dice că e „*periodicum gentium latinum*“ vine pe ultima pagină a numărului 11 a-l desaproba, etă ce adevărații latini cu greu vor pute înțelege.

„*Praeco latinus*“ pretinde, că V. A. Urechia „atacă cu vorbe aspre națiunea și guvernul unguresc“.

Ajunge să citescă cineva articolul meu, ca să se convingă, cât este de adevărată această afirmațiune. Nu, eu nici-odată în studiile mele n'am vizat *poporul unguresc*, căci eu dela început am stabilit o deosebire între popor și guvernul s'eu. Dér și mai mult: ore este a ataca „cu vorbe aspre“ guvernul unguresc când cineva îi arată, ca adevărat amic, mijlocele proprii pentru a face din statul ungar o putere reală, de prima ordine, pe care să p'ată conta România și Europa în ziua cataclismei celei mari, care va resulta din ciocnirea, ce se p'ate prevedé între lumea slavă și lumea germană?

Cum? A cere guvernunților din Budapesta egalitatea drepturilor, justiție egală, respectul religiunilor și al limbilor diferitelor popore, ce compun statul ungar, este ai adresa injurii?

Este acesta din partea mea necunoșcerea dreptului neamurilor, pe care ar trebui, după părerea diarului din Philadelphia, să mă duc să-l studiez timp de un an în America? Ceea-ce rezultă din articolul acestui diar este, că autorul lui, care se ascunde sub anonim, ar trebui să vină în Europa la Dunărea de jos, unde să studieze etnografia acestei regiuni, istoria ei veridică și aplicațiunile, ce se pot face aici veritabilului drept al ginților.

În adevăr, regret din suflet, că trebuie să pun la o parte politețea, trebuie să declar însă, că contradictoriul meu latin este forte rău informat asupra afacerilor noastre

europene, decât nu cumva armat în mod conștient din tâlpi până n' crescet contra națiunei latine a Românilor și contra celorlalte popore actualmente maltratate de către guvernul unguresc, în numele unui ideal de stat irealisabil, în care să fie o singură limbă.

Îmi place a crede, că diarul filadelfian a păcătuit în lipsa unor informațiuni mai bune, așa că m'am grăbit a-i trimite fără cheltueli diferite opere, unde va pute găsi nouă informațiuni, cari îl vor obliga a vedé mai lămurit cestiune. Însă decât contradictoriul meu ar fi cuprins de preocupatiune s'eu ar fi scris articolul respectiv din *exces de simpatie* față cu guvernul ungar, atunci cărțile, ce îi le-am trimis, nu îi vor fi de nici un folos: căci nu este orb mai rău, decât acela, care nu vré să vadă!...

Sunt obligat însă să relevez aici — pentru simpatiei și numeroșii cetitori ai revistei *franco-italiene*, decât nu pentru cei ai lui „*Praeco latinus*“, — câte-va erori din cele mai grave ale contradictoriului meu.*)

Pentru a convinge pe cetitorii s'ei, că poporul unguresc este un popor civilizat, care nu asupresce „neamurile supuse sieși“ (*gentes sibi subiectas*), autorul citează exemplul Croației libere, care își conservă limba și se grăbesce a adăoga, că în tot restul Ungariei, prin comitate s'eu district, este permis de a întrebuința limba majorității poporului, fie în școlă, fie în administrație, fie în justiție. Ah! decât acesta ar fi adevărat! Dér vai, practica este departe de a confirma o asemenea afirmațiune! Așa e, după legea *naționalităților*, impusă de Austria în ziua, când s'a iscălit convențiunea *dualismului*, așa ar trebui să fie, dér această lege salutară nu e respectată de loc de către guvernunții din Budapesta. Să ni se arate o singură școlă cu *limba românescă* întreținută din budgetul statului ungar și atunci vom înțelege lirismul vorbelor contradictoriului nostru: „*Quae gens in orbe est magis tolerans et liberalis!*“ (Care națiune din lume este mai tolerantă și mai liberală).

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 10 (28) Noemvrie.

Monarchul despre patriotismul Românilor. Dilele trecute Maj. Sa monarchul a primit în audiunță pe deputatul român bucovinean bar. Vasileo. Convorbind cu el despre situația parlamentară critică în Austria, Maj. Sa dise: „*Sunt convins de patriotismul Românilor*“.

Serbarea Mihaii Vitėzu. La 21 Noemvrie n. s'a dat în Bucuresci o mare și frumoasă serbare în amintirea marelui voevod Mihaii Vitėzu. Serbarea a fost imponentă. Au participat aproape 50 de societăți cu drapelele lor. În biserica Mihaii Vodă s'a oficiat un parastas; a vorbit arhiepiscopul Pimen Georgescu. Dela biserica procesiunea a plecat la statua lui Mihaii Vitėzu, unde s'au depus multe de corone și s'au ținut mai multe discursuri. Manifestația a fost imponentă, ordinea exemplară. S'era a avut loc la Ateneu conferența profesorului Onciul. Conferențiarul a d'ert succese tuturor secțiunilor Ligei.

Nouă școle de fete în Arad. Coasistoriul gr. or. român din Arad a cumpătat fosta casă Stănescu, care împreună cu intravilanul de-alături e destinată să servescă ca loc, pe care se va zidi o nouă școlă de fete.

*) Nónă ne vine a crede, că contradictoriul nu este de rassă latină, ci va fi v'run profesor jidan dela vr'o universitate americană, precum și „*Praeco latinus*“ este mai degrabă „*Praeco iudaicus*“, nici într'un cas însă organ al națiunilor latine, căci atunci ar fi scris singur: „*Periodicum gentium latinum*“ (Revista neamurilor latine) și nu cum a scris „*Periodicum gentium latinum*“ (Revista latină a neamurilor). — Și decât organul din Philadelphia ar fi cum diu organ jidovesc, atunci zadarnice sunt ori-ce argumente... până nu se vor acorda drepturi politice și jidovilor din România.

Nota traducătorului.

Casa națională aradană. În ședința din urmă a comitetului de inițiativă pentru înființarea unei case naționale române în Arad, s'a adoptat planul edificiului în stil antic roman, făcut de inginerul Tabacovici. Zidirea va costa 15,000 cor. Edificarea se va începe la primăvară și se va sfârși toamna viitoare!

Societatea studenților români din Anvers. În ședința ordinară de constituire din 6/19 Octomvrie a. o. și-a ales următorul comitet: Em. Comșa (Sibiu), președinte. O. Rennert (Piatra N.), vice-președinte. I. Porubsky (Craiova), secretar și I. Ionescu (Piatra-Neamța), cassier. Adresa: „Société des Etudiants Roumains Anvers“. S'iege social: „Café des Mille Colonnes“ avenue de Keyser.

Sfințire de biserică. Măne Duminecă 24 Noem. n. se va săvârși sfințirea bisericei din *Orisbau* prin protopopul tractual, asistat de administratorul parochial.

Distincțiune prea înaltă. Nu de mult am adus scirea, că d-l locotenent-colonel M. Cernokrak, care a servit mulți ani în garnisona noastră ca comandant al cercului de întregire, s'a retras în pensiuine. Cu ocaziunea acesta Majestatea Sa prin f'ia oficială a armatei noastre, i-a exprimat pentru serviciile sale eminente lauda și recunoștința prea înaltă. Acesta prea înaltă recunoștință îi dă dreptul de a purta medalia pentru merite.

Alegeri municipale. Din Zlatna ni se scrie: În 21 Noemvrie s'au ținut alegerile de membri în congregația comit. A fost ales cu 117 voturi protopopul Iuliu Montani; cu 113 voturi Arion Popa (Bucium-șesa) cu 113 voturi Kurovsky Carol (Zlatna); David (Buciuman) cu 112 și Molnar Carol (Zlatna) cu 112 voturi. Aceștia au avut majoritatea voturilor, ér alții 7 au primit dela 111 voturi în jos. Votanți 195. Csiki protop. rom. cat. a căzut cu 111 voturi, Beșa cu 84, Bota (Șard) cu 81.

Reuniune de meseriași în Lugos. Meseriașii români din Lugos au pornit nobila mișcare de a-și înființa o reuniune. Lucrurile în privința acesta sunt atât de înaintate, încât pe ziua de măne, Dumineca, meseriașii și sodalii români din Lugos sunt convocați la o adunare constituantă a „*Asociațiunii meseriașilor români din Lugos*“ — Dorim succes deplin.

Archiducesa Maria Valeria a dat naștere d'ilele acesteia unei fetițe în castelul Wallsee. Maria Valeria s'a căsătorit la 31 Iulie 1890 cu archiducele Francisc Salvator. Din această căsătorie s'au născut până acuma 7 copii: Elisabeta Francisoa (27 Ianuar 1892), 2) Francisc Carol Salvator 3) Hubertus Salvator, 4) Hedwig, 5) Theodor Salvator și 6) Gertruda (19 Nov. 1900). Archiducesa născută acuma este așa dér a 7-lea copil.

Foc în Caransebeș. Onorată Redacțiune! În noptea de Sâmbătă spre Duminecă, adevă în 3 (16) spre 4 (17) l. c. au ars în Caransebeș la ora 1 după mezul nopții cinci case cu toate edificiile aparținătoare, ér la patru case au scăpat casele, dér au ars toate celelalte edifici de prin curți și de prin grădini. Focul s'a întins de-odată dela 3 case, adevă dela Vasilie Săcălăzan, N. Peia și veduva Cornean, apoi a trecut la Ioan Cornean, lângă d'ensșii în strada t'ergului, de unde apoi prin grădini a eșit în strada Orșovei la Kunz, Pițiguii, I. Socaci, Efta Biju și la Cătrușca. Paguba cea mai mare a suferit-o Efta Biju av'end grău mult și ocucruz, apoi comină de prune nefertă în preț de peste 2000 corone, apoi nuc și altele. După d'enssa vine I. Socaci și Săcălăzan cu mari pagube. S'eu presupune, că la veduva Cornean făc'endu-se noptea prăjituri, fripturi pentru nunta destinată pe măne-și, s'ar fi lăsat lucrurile în disordine când s'au culcat, ér alții spun, că dela Săcălăzan s'ar fi început incendiul. Ar fi ars mult din oraș de nu era d-l maior Ioan Ion, care a poruncit ca toți soldații cu recruți și rezerviști la olaltă să iee parte la stingerea focului,

căci v'entul mâna schinteile în toate părțile și se aprinsese mai multe edifici în apropiere și în depărtare de 1 kilometru dela focul cel mare. Mulțumită și recunoștință d-lui maior susnumit, care merită multă laudă. — *Un abonent.*

O casă pentru patru corone. Ți-se întâmplă uneori să auți, că cutărui om pentru un rest de datorie de căți-va bani i-s'a făcut cheltueli de mai multe decât de fiorini. Îți vine gren să crești o asemenea barbarie marcată cu „*implinirea datoriei de avocat*“, acuma însă cetim într'un diar maghiar un cas analog, petrecut în comuna Suciag din comitatul Clușului. Iosif Pop din numita comună era dator on o rată de asigurare în suma de 4 cor. 29 bani. Societatea i-a făcut proces, deși nu avea dreptul, căci neplătind omul rata, și-a pierdut asigurarea. Acesta o scie și societatea, dér o sciea și aceea, că Iosif Pop primind citația, ori va plăti rata, ori se va lăsa judecat în absență, nici într'un cas însă nu va veni la Clușu la proces. Așa s'a și întâmplat, pe Iosif Pop l'au judecat să plătescă. Avocatul societății Dr. Nyerges Zsigmond a pus secestru pe casa omului, făc'end und plus de cheltueli în suma de 50 corone și la licitație scriitorul avocatului a cumpărat casa prețuită la 1117 corone cu suma de 4 corone. Va să dice din v'indare n'a eșit nici capitalul, dér încă cheltuelile, cari se ridicau acum la suma de 100 corone! Etă cum și-a pierdut bietul om casa pentru suma de 4 corone și afară de acesta tot a mai rămas dator societății și jupăului Nyerges.

Nuntă cu pistole. Unul din cele mai proste obiceiuri la nunțile noastre românesce — scrie „B. E.“ — e umblarea unor făcăiandri cu pistole simple, cari și ele sunt rele și și stăpânii lor nu sciu umbla cu ele. Din multele nenorociri, ce s'au întâmplat din umblarea cu pistole la nunți — pe aiurea au aprins casa pe nuntași pușcând sub streșină, aiurea a crepat țeva pistoluini prea umplut și prea îndesat cu pământ — cea mai nouă e următoarea: Acum Duminecă, fiind o nuntă de frunte în comuna vecină Beriiu, era lume multă și ca nunta să fie mai măreță, mai fie-care fecior avea un pistol, din care se întrecea în pușcate. Unul a fost așa de isteț, că a tras, sigur fără voce, chiar în frunte la junele N. Bordean, unul din cei mai voinici și frumoși feciori din sat, de 20—21 ani. Umplutura a spart fruntea nenorocitului și a făcut o gropă ad'encă în ea, din care doctorul a scos cu cărligul „*foitașul*“ de hârtie împins prin es nu se scie de ce materie tare. I-a rupt forte urit osul frunții și posibil i-a atins aproape și creerii, căci nenorocitul e afară de sine și medicul n'are nici o nădejde să-l scape. — Ce bucurie a mai putut fi la această nuntă? Primăriile ar trebui să dee ele porunci aspre pentru a opri jocul cu pistole la nunți.

Dela societatea „Petru Maior“ Comitetul societății de lectură „*Petru Maior*“ aduce la cunoștință constituirea sa pe anul administrativ 1901—1902 după cum urm'ază: Președinte: Ioan Lăp'edat stud. phil. Vice-președinte: Octavian Papp stud. iur. Secretar: Const. Flămând, teolog abs. stud. phil. Cassar: Pompiliu Cioban stud. iur. Controlor: Mircea Pascuțiu stud. technic. Notari: Ioan Montani și Marcian Clușiu stud. iur. Bibliotecar: Octavian Goga stud. phil. Archivar: Ioan Maior stud. iur. Econom: Antoniu Bălaciuc stud. iur.; *Comisiunea literară*: Președinte: Aurel Bratu stud. phil. Referent: Ioan Lupas stud. phil. Membrii: Octavian Prie stud. phil., Pompiliu Cioban stud. iur., Octavian Goga stud. phil. Teofil Tanco stud. med., Laurențiu Căpușan stud. technic, Ioan Montani stud. iur. *Comisiunea de supraveghere*: Nicolae Siclovian stud. technic, Ioan Cădăriu stud. iur. Nicolae Olariu stud. iur.

Dela poliție. Luni, în 25 Noemvrie, până la orele 4 p. m. vor avé loc în Poiană eseroiții de tragere la țintă cu glonțe ca în război, din care cauză este riguros oprit a călca în acest timp pe teritorul Poieni.

Copiii se p^ote recomanda ca cel mai bun mijloc de hrănire și ca aliment pentru de pește a lui Zoltan, prin a cărei întreținere regulată copiii devin rezistenți în potriiva influențelor bolnăvicioase. Untura de pește a lui Zoltan este cu desăvârșire lipsită de miros și gust, foarte nutritivă, ușor de mistuit, și o pot lua cu plăcere atât adulții, cât și copiii. O sticlă 2 cor. la farmacia.

Câți soldați sunt în diferitele orașe?

După datele statistice din 1900, în Buda-peșta sunt 15.846 soldați, în Pojun 4330, Cașovia 4516, Sibiu 3500, Comarom 3443, Timișoara 3409, Oradea 3159, Șopron 2850, Seghedin 2721, Dobrițiu 2655, Cluj 2625, Arad 2357, Mișcolț 2263, Brașov 2135, Alba-Iulia 1838, Târgul-Mureșului 1087, Cinoț-Bisericii 1730, Alba Regală 1716.

O carte oprită. Nu de mult a apărut în editura lui Reclam din Lipsca o cărțicioară scrisă de Clara Tschudi în limba norvegiană și tradusă apoi în nemțesece. Cărțicioara cuprinde descrierea vieții împărătesei Elisabeta, începând din fragedele tinerețe și până la tragedia ei morțe. Această cărțicioară a fost oprită a-se vinde în Austria, fiind că procurorul a găsit, că conține crima calificată în §§. 63 și 64 ai codului penal austriac.

România ca putere militară.

În lumea militară se discută cu multă animație o broșură apărută zilele trecute purtând titlul:

„Importanța României în resbelul eventual austro-(germano)-rus“, tradusă de d-l colonel-adjutant Emil Casimir, după o broșură apărută acum câțiva ani, în Germania, de un autor anonim.

Anonimul pune trei alternative în cazul unui eventual război între puterile de mai sus.

România în alianță cu Rusia.

În cazul că România se aliază cu Rusia, atunci ar păre că armata austriacă dela Răsăritul Galiției ar veni într-o poziție periculoasă. Dăc, ar păre, căci la finele acestui capitol se va vedé, că chiar această eventualitate, pentru noi din cele mai desagrabile, nu va atrage după sine un rezultat nenorocit al campaniei.

Autorul anonim se întreabă, dacă este probabil, ca România să se dea de partea Rusiei? El nu crede și speră, că acest fapt nu se va întâmpla.

România în alianță cu Tripla Alianță.

România în viitorul resbel va imprima caracterul măsurilor pe care Austria le va lua pe câmpul de luptă din spre Răsăritul Galiției. Dacă România se află de partea Rusiei, atunci Austria este silită la defensivă; dacă găsim însă pe acest stat în partea noastră, atunci vom vedé mișcări ofensive, cari vor aduce pe Ruși în o stare mai desagrabilă ca aceea, în care se aflau Austriicii în prima ipotesă.

România rămâne neutră.

În cazul, că România se declară pentru neutralitate, atât Austria, cât și Rusia vor așeza corpurile de observațiune la frontiera acestei țări, și anume: cea dintâi pe al XII-lea corp de armată (Sibiu) precum și trupele de honveți cu o brigadă de infanterie a corpului XI (în Bucovina); cea din urmă, corpurile de armată VIII și VII. Armata de Sud nu va mai exista atunci de loc. Autorul nu crede, că Rusia ar îndrăzni să nu țină sēma de declarațiunea de neutralitate a României, pentru a trece prin Nordul României cu al VIII-lea și al VII-lea corp de armată către Bucovina, căci atunci aceste două corpuri de armată ar puté să ajungă într-o grea pozițiune. Gădesc, dăce anonimul, ca absolut necesare sus menționatele corpuri de armată, fiind-că România, când se vor da cele dintâi lovituri decisive, fie de bună voie, ori silită, va trece de partea aceluia, care va fi învingător.

Acți trebuie să arăt încă-odată cât de primejdios ar fi o înmulțire mai mare a

trupelor rusești la frontiera Galiției, decât de pildă, corpul II de armată de Kaukaz ar fi mutat din circumscripția sa actuală către frontierele dela Apusul României. Este deci de datorita puterilor iubitoare de pace, de nu vor ele înșile a-și da singure lovituri, să opréscă cu strigătul de Veto! pe Ruși, la cas, că măsurile lor defensive nu-și vor fi luat încă sfârșitul lor.

* * *

Anonimul germă închee broșura sa punénd următoarea întrebare, dela al căruia răspuns vor trebui să atérne hotărârile guvernului român:

„In resbelul apropiat, care linie de purtare ar fi de mai mare folos pentru statul și poporul Român?“

1. a) Presupunénd, că Rusia și România fiind aliate sunt învingătoare, atunci regularea condițiilor de pace și a despăgubirilor va reveni de sigur puternicului imperiu al Țarilor. Cum va arăta Rusia fratelui ei de arme recunoștința sa? Prin retrocedarea Basarabiei? Nu, că atunci și s'ar îngreua din nou drumul spre Sud, spre Constantinopol. Póte ca Rusia să ia Galiția și să cedeze Bucovina României? Nică această nu o cred, căci Moscovitul nu va fi atât de puțin desinteresat a ceda hambarele de grâu ale Galiției. Trebuie, mai ales a-se avé în vedere, că este contrariu intereselor Rusiei a lăsa să se înființeze în Peninsula Balcanică un Stat puternic, prin urmare nici o vorbă nu va fi de cedare de mari teritorii Corónei României.

Ca om de stat român, în asemenea cas nu mă voiú legăna cu speranța de a căpéta o despăgubire în măsura serviciilor făcute.

b) Dacă cele două state mai sus menționate ca aliate, vor fi bătute, de sigur, că o să li-se impue sarcini, la cari România mai ales are să aibă o grea parte.

Despre o cedare de teritorii nici nu mai amintesc.

2. a) Dacă tripla-alianță, aliată cu România este învingătoare, atunci această din urmă va primi ca despăgubire Basarabia dela Rusia. Puterea României se va mări și ea se va rēzima puternic pe alianța puterilor iubitoare de pace.

b) Dacă însă Germania, Austria și România vor fi bătute, atunci Regatului României i-se va răpi póte Moldova, ceea ce se póte întâmpla în cazul b).

3. Rămâne România neutră? Atunci puterile dela Apus, la cas de victoriă, nu vor micșora drepturile României întru nimic; cum va fi însă Rusia, fiind victorioasă? Crede óre România, că Rusia, când s'ar fi respins mai înainte o alianță cu acest imperiu în favórea unei stricte neutralități și póte ar fi fost oprită trecerea trupelor rusești prin Nordul României, ar mai păstra ea acuma respectul, ce se cuvine Corónei României?

De încheiere autorul spune, că are firma convingere, că armatele germane și austriace pot să mērgă în luptă cu deplină încredere în contra Rusiei; dēr cu tóte acestea ar avé mai mulți sorți de isbândă, când alături de ele s'ar afla și armata română, căci ea este chemată a juca un rol hotăritor pe câmpul de luptă dela răsăritul Galiției.

Din Clușiú.

(Serata literară-musicală a tinerimei române universitare).

Sēra dălei din Joia trecută va fi însemnată multă vreme în inimile acelor Români și Românce, cari au binevoit a participa la productiunea literară-artistică și la petrecerea aranjată în onórea musei Terpsichore de către tinerimea română universitară din Clușiú. Va fi însemnată însă această sēra numită și în carnetul dragălașelor domnișóre (rog pe gingașele reprezentante ale sexului frumos, să-mi scuse astă intimitate nevinovată), ori în decursul petrecerii, sub impresia acordurilor muzice militare au avut fericirea a face grațioase

mișcări de vals undulător prin sala dela „Hotelul central“ din loc.

Dēr s'o luăm dela început.

Punctul prim din productiune a fost „Cuvēntul de deschidere“, rostit de d-l președinte al tinerimei Ioan Giurgiu, rigorosant în drept. Cuvēntul de deschidere a fost scurt, dēr cuprinđtor. D-l Giurgiu și-a arătat și cu ocaziunea această adevăratele simțăminte românesce, de cari fi e cuprins sufletul „O națiune“, — dăce dēnsul, — „care e conșcie de chemarea sa, priveșce cu atențiune mișcările entusiaste ale tinerimei sale și șcie a-le aprecia pe acelea după merit. Tinerimea noastră de aci, de și n'a exceleat tot-déuna între tinerimea română universitară, totuși și-a făcut tot-déuna datorința cu esactitate. Modestele noastre încercări de ađi le va judeca on. public din prestațiunile, ce vor urma în decursul seratei“. — D-l preș. a fost ascultat cu atențiune și viu aplaudat.

Se uró apoi pe podiul din fruntea sălii corul tinerimii noastre și cântă în 4 voci: „Serenadă“ de Vidu și „Hora“ de T. Cerné. Luând în vedere sursătimea timpului, de când s'a constituit corul, prestațiunea în punctul acesta a fost frumoasă. Aplausele publicului au dovedit, că conducătorul corului, d-l Basiliu Bađiota, stud. med., și-a dat silința, să-l instrueze cât mai bine.

Punctul 3 a fost un „Quartet“ de violină, violă, cello și pian de Willmers, executat de d-nii: Camil Negrea, Emil Cernariu, Artur Heltner și Cornel Munteanu, toți studenți în drept, dintre cari d-l celist Heltner, deși german, nici cu astă ocaziune n'a pregetat a ne da binevoitorul său concurs. Publicul și-a arătat mulțumirea prin aplause entusiaste, dovedind, că șcie să aprecieze precisiunea și arta debutanților.

Ca punct următor a fost deklamarea poesiei lui Eminescu „Satira III“, de d-l Aurel Gajia, student în filosofie. Poesia această e grea de deklamare. D-l Gajia a deklamă ceva prea iute, i-a succes totuși a reda destul de fidel ideile mărețe intrupate în renumita satiră.

Dēr ce voce rēsună de-odată atât de plăcut? E d-l V. Mērușiu, stud. în filosofie, care cântă solo „Dor de mare“ de I. Muresianu, acompaniat fiind la pian de d-l C. Muntean. Cântarea a fost foarte frumoasă. Vocea d-lui Mērușiu era atât de curată, senină și dulce, ér mulțămirea se vedea pe fața fie-cărui. A și fost rēplătit cu aplause frenetice, cari n'au încetat până când tenoristul nostru n'a reapărut și ne-a cântat înafară de program doina Barbu lăutarului. În esecutarea doinelor noastre d-l Mērușiu e de admirat; puțin și au derul de a le reproduce așa de frumos ca și dēnsul.

Punctul culminant al programului însă a fost disertația intitulată „Spre ideal“ a d-lui Aurel Ciato, rigorosant în drept. Disertația bine compusă și predată, a fost cât se póte de reușită. Cu temperamentul său liniștit și cu vocea sa duióasă, d-l disertant a ținut captivată atențiunea ascultătorilor. Când d-l Ciato vorbea, auđiam tânguindu-se de suferințe de veacuri un popor întreg, poporul românesc.

În lumea de ađi e greu să glăsuiesc despre idealism, căci patimile și interesele egoistice copleșesc omenimea, dăce d-l disertant în introducere. Această e trist lucru, dēr adevărat! Puterea idealismului însă e mare! Il desprețuim adese-ori, dēr totuși — inconșcient — el e motorul acțiunilor noastre. Idealismul e în firea noastră, e în sufletul nostru, cum ni-o arată „legătura tainică, ce unesce sufletul nostru cu memoria viteazului erou din 48—49, Avram Iancu...“

În cercetările noastre după adevăr simțim o luptă latentă între spirit și materie; și unul și alta încercă a se face stăpân peste noi. Materia ne ademeneșce pe calea inductivă reală, spiritul însă pe cea deductivă ideală. Asta au arătat-o mulți filosofi, aderând unii la o direcțiune, alții la alta, până ce ađi avem dualismul în cercetările filosofice.

Idealismul a condus tot-déuna omenimea spre progres. Idealist e creștinismul, idealiste au fost mișcările pornite din Franca, idealistă a fost formarea concepțiunii „naționalitate“, care „ca și-o stâncă de granit, săpată adēno în munte, se ridică puternică și maiestóasă, cu fruntea înălțată spre sóre...“

Această înălțătoare disertație a impresionat publicul ascultător, care a isbucnit în puternice urale de „să tréscă!“ la adresa bravului disertant.

Ca punct 7 din program a fost: „O rămăi“, de V. Șorban; „Cum am aflat cei-dorui“, de I. N. Cutrupi și „Unde ești“, de G. Cavadia, cântate solo de d-l Ioan Giurgiu, acompaniat de orchestra militară. D-l Giurgiu și pe terenul artei cu baritonu-i puternic a secerat prin cântările sale multe aplause, ba la dorința publicului a mai cântat o doină.

Menirea punctului următor a fost să produca puțin haz și voie bună. A fost deklamarea anecdotei lui T. Speranță „Jidaniul în rađ“, de către d-l D. Moldovan, student în drept. D-l Moldovan a produs câte-va momente înviorătoare prin declamațiunea sa. A sicut mai bine, să imiteze pe Jidan în graiul românesc.

ÉR punctul ultim a fost cântarea de cor: „Din ședători“, potpouri de I. Vidu. Punctul acesta a fost foarte bine ales, ér decât mai adaugem, că cântarea a reușit foarte bine, trebuie să dăcem, că încheierea programului a fost de tot mulțămitoare.

* * *

A urmat apoi dans până 'n dor. Succesul în partea această e de interes privat. Nu voesc să destăinuesc șoptele comunicate în mișcările ritmice ale valsului, oi rămân discret. Adaug numai, ca încheiere, că On. óspeți au fost în număr destul de frumos; în special bine a fost reprezentat corpul ofiteresc dela regim. de inf. din loc.

Mai aminted apoi, că și rezultatul material a fost fidedestulitor, putem fi liniștiți în conștință de reușita seratei noastre.

Clușiú, Noemvrie 1901.

Philologus.

Sfințirea bisericii din Mercurea.

— 9 Noemvrie 1901.

Onorată Redacțiune! Vē rog a da loc în colónele prețuitului nostru organ „Gazeta Transilvaniei“ acestor rânduri despre actul sfințirii bisericii gr. or. române din comuna Mercurea.

Duminecă 4 (17) Nov. la 8 óre a. m. clopotele din turnul bisericii vestesc parochienilor din Mercurea, că a sosit mult așteptata óră, în care își reprimesc sfântul locaș dumneđeșce.

La 8¹/₄ óre plecă dela școlă convoiul compus din elevii și elevele școlii gr. or. din loc, corul compus din feciori și fete, apoi comitetul parochial și un număr public. Până la biserică, cântăreții și învățătorii din loc cântară troparul Chramului și troparul Rosalelor.

Conducerea actului sfințirii a fost încredințată P. O. Domu asesor N. Ivan, ca plenipotențat al Escelenței Sale, asistat de diaconul Ilie Moga și de preoții Aron Șerb adm. par., Ilie Dobrotă și Ioan Lazar.

Ajunși înaintea bisericii, s'a cetit evangelia și incunjurând sf. locaș de trei ori cântând: „Inconjurați popórelor Sionul“ am intrat în ea. Toți se minunau cât de frumoasă e, un adevărat raiu pământesc. Serviciul divin a fost îndeplinit de sunumiții domni, cântările tipice de învățători, ér răspunsurile liturgice de corul instruat de mult regretatul învățător decedat: Ioan Nicórá.

La finea serviciului divin P. O. Domu asesor N. Ivan ținú o frumoasă vorbire, spunéndu-le celor de față, că d-sa este autorizat de Escelența Sa Archiepiscopul și Metropolitanul Ioan Mețianu cu conducerea actului sfințirii; între altele le pune la inimă să tréscă în cea mai deplină concordie, căci numai uniți vor puté îndeplini lucruri mari, ér în sērbători și Dumineci să participe cu mic cu mare la biserică.

După serviciul divin ôspeții, fruntașii și membrii comitetului parohial s'au întruniri la banchetul dat în sala hotelului „Zum drei Mohren“, la care participară vr'o 35—40 persoane, dintre cari amintesc pe d-l prim-pretor Mangesius și un frumos număr de învățători din jur.

La masă n'au lipsit nici toastele. A tostat d-l asesor Ivan pentru Escelența Sa, pentru Maiestatea Sa și pentru familia Măcelar, care a lucrat cu brațe de fier pentru înaintarea comunei noastre. D-l inv. Nic. Simulescu pentru Ilie Măcelar din Gurariului, care a donat școlii 20 cor. D-l Ilie Dobrotă pentru Meroureni ș. a.

La 2 ore ôspeții în fructe cu d-l asesor N. Ivan și vr'o 12 învățători pleacă să s'evărească înmormântarea meritosului învățător Ioan Nicodă, care după un morbid îndelungat și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. La marginea sicriului d-l Nic. Ivan și d-l inv. dirig. Ilie Georgescu ținură câte-o jaluică vorbire, care stărnii din ochii tuturor șirioie de lacrim.

La 6 ore p. m. ôspeții pleacă. Astfel a decurs actul sfințirii bisericii noastre. Eu din parte-mi doresc conducătorilor și fruntașilor zile senine și îndelungate, ér familiei Nicodă îi exprim cordialele mele condolențe.

Emilian Reit,
inv. gr. or.

Serbarea în amintirea lui Mihail Vitez.

La alt loc am adus scirea despre serbarea, ce s'a dat în Bucuresci în amintirea lui Mihail Vitez, care fu asasinat la Turda înainte de asta cu 300 ani. Etă și discursul, pe care l'a ținut Arhiepiscopul Pimen Georgescu după terminarea serviciului divin:

„Biserica serbeză ca în toți anii, ziua sfinților arhangheli — România mai serbeză aniversarea a 300-a a morții voevodului cel mai mare al nemului românesc. Sunt 300 de ani dela mórtea aceluia care ne-a lăsat istoria plină de lupte și fapte cari vorbesc despre el, și pe care fiecare român trebuie să le cunoască.

Localul bisericii acesteia e clădit de voevodul ce îl sârbătorim ađi. Domnii vechi și țerei, făceau daruri lui Dumnezeu zidind biserică, cum au făcut Mihail, Ștefan cel Mare, și mai ales Brâncoveanu, care a preferat să-și vadă fiul omorât, numai ca să-și păstreze credința în biserică națiunii lui.

Fie ca dragostea pentru biserică și nem, să fie caldă și adâncă, și să ne dea curajul de a lupta pentru dezvoltarea sentimentelor naționale și religioase.

Serbătorea de ađi e serbătorea sârbătorilor pentru noi Români.

Večnică să fiă amintirea lui Mihail.

Scrisóre din Bulgaria.

Diarul „La Roumanie“ din Bucuresci, în numărul său dela 17 Noemvrie publică o corespondență din Sofia, pe care o dăm și noi în traducere românească:

Sofia, 15 Nov. n. 1901.

Încă nu s'au epuizat toate surprisele în mersul evenimentelor interminabilei afaceri a americanei miss Ellen Stone.

Ca noutate senzațională ne servesc și aici ni mai mult nici mai puțin, decât creșterea a doi călugări dela mănăstirea Rilo, situată în apropierea frontierei muntioase a Turciei.

Se pare, că sfinții părinți ai acestei mănăstiri au ca ocupațiune principală furnizarea armelor de contrabandă pentru revoluționarii bulgari din Macedonia. Se asigură chiar, că judecătorul de instrucție din Dupnița n'a procedat la o perchiție în mănăstire și la arestarea, despre care am vorbit, decât după-ce i-s'au furnisat probe irecusabile despre complicitatea călugărilor în răpirea misionarei americane.

Ellen Stone, care venise în Orient cu scop de a înregimenta recruți pentru doctrica, sau a cărui apostolat este însărcinată,

de sigur nici-odată n'a conceput idea de a răsturna vr'un minister, mai ales un ministru al principatului bulgar. Destinul lucrurilor însă se vede, că a hotărât alt-fel. Stoiloviștii, Stamboloviștii și grupa generalului Petroff, vechiu president al consiliului și ministru de interne, au profitat de afacere și se prepară, fie-care pe contul său, a forța guvernul Karaveloff a-se retrage, ca să intre ei în moștenire.

Diarele autorizate ale acestor partide acuză guvernul, că este incapabil de a regula un incident, care a stricat enorm buna reputație a Bulgarilor. „Now Wek“ organ Stambolovist afirmă, că bandiții sunt Bulgarii din Macedonia. Acest jurnal înregistrează și comentază declarațiunile unor elevi și învățători, cari în momentul atentatului erau în societatea misionarei Stone și avură aceeași sortă, dăr pe urmă fură liberați. Acești martori afirmă, că bandiții vorbiau o turcoască amestecată cu cuvinte bulgare și că erau toți niște tineri viguroși. Articolul lui „Now Wek“ răstornă cu desăvârșire legendele, cari spuneau, că atentatul a venit dela niște bandiți turci.

Amicii lui Boris Sarafoff se agită și au îndemnat pe mai multe subcomitate de a-se rupe de comitetul presidat de Stoian Mihailowsky. Garda de corp a lui Boris Sarafoff este hotărâtă a recurge la orice mijloc pentru a readuce pe Sarafoff la presidenție.

Profesorul Mihailowsky la rândul său combate pe Sarafoff cu ultima energie. Nu de mult într'un discurs al său a pronunțat cuvintele: „Noi Macedoneii urmărim scopul nostru, care este liberarea de sub jugul turcesc. Însă, cine ne va libera de sub asuprirea amicilor lui Sarafoff?“

Totă lumea este de acord în recunoșcerea necesității înlăturării pentru veșnic a pericolului „Sarafoffian“, guvernul nostru însă se mulțumesc a juca rolul lui Pilat din Pont.

Denishoff.

Mulțamită.

Nefind în stare a răspunde în parte fie-cărui din numeroșii amici și cunoscuți, cari din incidentul trecerei la cele eterne a scumpei și neuitatei noastre fiice *Policsena* ni-au adresat cuvinte de condolență luând parte la nemărginita noastră durere, îi rugăm pe această cale să primescă sincerele noastre mulțamite.

Turda, Noemvrie 1901.

Ioan Mesaros,
advocat, și familia.

Inscințare și invitare.

Comitetul „Asociațiunii pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români din Brașov“ aduce priu această la cunoștința publică, că mâne, Duminea, în 11 (24) Noemvrie a. o. se va săvârși parastas în amintirea ferocitului Mihail Stroescu, în biserică sf. Adormiri din Cetatea-Brașovului.

Tot în aceeași zi, la 2 ore după amiază, se vor împărți haine băieților dela meserii în localul „Asociațiunii“, strada orfaților nr. 4.

Atât la parastas, cât și la împărțirea hainelor se invită prin această a lua parte atât membrii „Asociațiunii“, cât și alți sprijinitori și binevoitori ai ei.

Pentru comitet:

I. Dariu,
secretar.

SCIRI ULTIME.

Viena, 22 Noemvrie. Președinții tuturor partidelor din camera austriacă au ținut ađi o conferență, la care a participat și ministru-președinte Koerber. Conducătorii partidelor și au spus fără rezervă convingerile și punctul lor de vedere. Koerber a declarat, că decă apelul către partide nu va folosi nimic, el va apela la alegători,

Constantinople, 22 Noemvrie.

Ambasadorul engles d'aci, Sir *Nicolas D'Oconor*, a avisat Pórta, că în urma nouelor instrucțiuni primite dela guvernul său, cere cu insistență regularea tuturor cestiunilor în sus-pensiune, enumerate în nota sa anterioară. Ministrul de esterne turce a raportat Sultanului comunicarea reprezentantului Angliei. Sultanul e consternat de-oc cererile englese sunt de-o natură foarte importantă și totuși nu e momentul de-a se opune.

Legenda fundării mănăstirii Putna.

Ne spune legenda, că Ștefan cel mare domnul Moldovei „vitez mare, ce-a dat gróză prin păgâni“ când a voit să zidescă mănăstirea Putna din Bucovina, unde se și află înmormântat, luă cu sine popor mult „mare obște îl urmază și pe culme se lătesce“ și făcu o mare serbare.

Popor, preoți, femei, copii de prin toate împrejurimile se afla grămădiți și îmbrăcați în haine de sârbătoare; ér ostașii erau călări și înarmați ca la război:

„Căpitanii: ostași cu zale și cu platoșe de fier“.

„P'ai lor cai sirepi stau mândri ca la semnul de război“.

Stégul domnesc al Moldovei filfaia în aer: „al Moldovei stég de fală filfaie falnic în ceriu“, ér buciul lui via în munte și valea răsună de cimpoi!

În fruntea ostașilor se mergea Ștefan Vodă; dânsul apucă pe malul unui râuleț și se oprește lângă o movilă. Atunci se făcu o tăcere religioasă, și ochii tuturor erau îndreptați în partea unde stătea Voievodul.

Trei voinici cu arcuși în mână se desprind din grupa lui Ștefan și se urcă pe movilă.

Doi dintrei erau mândri și ageri ca zimbrul și înalți ca bradul dela munte.

Purtau pe umăr câte-o giugă, la brâu aveau paloșele lor și pe cap purtau căciula de oie țurcană.

Săgeța lor repeđită sus în nori, de multe-ori a oprit în sbor vulturul.

Multe fiare și mulți dușmani, simțiră săgețile lor, căci ei sunt vrednici arcași ai lui Ștefan-Vodă, care acum și dânsul își gătesce săgeța s'o isbescă în depărtare.

Ștefan s'a luat la întrecere cu alți doi mari boeri, forte dibaci ca și dânsul în meșteșugul de a trage cu arcul.

— Copii trăgeți!... eu vreau astăzi să mă întrec în arc cu voi! — le dișe Ștefan Vodă.

Amândoi voinicii atunci se plécă, își încordă arcurile și trag. Săgețile lor sbóră și spintecă repede vântul, care dă foc și fulgere.

Se duc ca gândul, pe câmp departe, de abia le mai zăresce ochiul.

Un ura puternic se aude și dealul urlă clocotind!

— Să trăiți copii: le dișe Ștefan, care se gătea și el să tragă.

Córda sbîrnie din arcu-i și săgeța fulgeră în vânt.

Piere în vèzduh, se duce departe, forte departe și se frânge într'un palten bătrân.

— Acolo va fi altarul! — dișe Ștefan Vodă, închinându-se și plecându-se pe războinicul său arc.

— Să trăiască Domnul Ștefan! — strigă poporul adunat în vale și umilit în-genunchiază.

Ștefan însuși pune temelii și mănăstirea începe a se zidi.

După mórtea sa, a fost înmormântat într'ênsa, în partea dreaptă de lângă altar, d'asupra mormântului este o lespede de marmură pe care se află săpată o inscripție în limba slavonă, care se traduce astfel:

„Evlaviosul domn Io Ștefan Voevod cu mila lui Dumnezeu domn al țării Moldovei fiul lui Bogdan Voevod, ctitorul și ziditorul sfânt locașului acestuia, carele aici zace și s'a mutat la večnicile locașuri în a. 7012 (1504) luna Iulie 2“.

(„G. L.“)

Cultura legumelor.

D-l I. *Kalinderu*, administratorul domeniilor Corónei în România, a dat de curând o circulară în care pune la inima țeranilor cultura legumelor arătând marile folóse, ce isvoresc din această. Estragem din această circulară următoarele părți, cari în forte multe privințe se potrivesc și la țeranul nostru:

În strînsă legătură cu pomăritul este și cultura legumelor, o ramură a agriculturii nu mai puțin însemnată, asupra căreia țin a vă atrage serioasă d-vóstră atențiune și a vă invita să luați din timp măsurile potrivite pentru-ca la primăvară să se pótă cultiva în grădinile școlare, și diferite legume. Cultura legumelor este o cestiune de viață pentru țera noastră (România), căci printr'ênsa se póte păstra în mâinile Românilor o bună parte din bogăția națională. La noi în țără până acum s'a arătat o prea mare nepăsare față de cultura legumelor, ba ea a fost socotită chiar de înjositoare de către țeranii noștri...

El (țeranul) nu este încă pètruns nici de folósele materiale a unor asemenea îndeletniciri, nici de gustul și plăcerea ce o are omul harnic și bunul gospodar, când își vede ocolul locuinței sale curat, împodobit cu o mică grădină de flori, de pomi roditori și de legume, unde la umbra răcoroasă a pomilor și la plăcutul miros al florilor se desfătează și se bucură de frumșetea naturii, în zilele de sârbătoare și în timpul de odihnă.

Scim cu toții, d-le Agent, că încă din timpurile cele mai vechi atât Grecii cât și Romanii, strămoșii noștri, se întreceau în a-și înfrumșea grădinile din prejurul locuințelor, dându-le diferite forme artistice și plantându-le cu tot felul de arbori, flori și legume: așa că odată cu înaintarea omeniului în cultură și știință, a înaintat și grădinăritul, care se ține alături cu dezvoltarea simțului de bine și de frumos. Este de netăgăduit asemenea, că prosperarea unei țări nu atêrnă numai dela bogăția sa naturală, ci și dela munca ómenilor cari o locuiesc. Țări sêrace ca Olanda și altele, prin munca locuitorilor lor, au ajuns la o stare de înflorire demnă de invidiat

Etă cum glăsuesce un cercetător al nordului îndepărtat și plin de ghiață, în privința țeranului din Finlanda:

„Acolo viața e grea și lupta „după pâne se asemănă cu o neintrecută gónă după pradă, căci pământul e tare și soroale scump. Departe în fundul unei păduri, țeranul abia „póte desteleni un petec de pământ, „după-ce a scos rădăcinile arborilor „și a desgropat pietrele; trec ani până „să pótă face din acest pământ pietros un pământ bun de hrană; și „când această muncă a fost isprăvită, „cu multă trudă trebuie să-și care cu „spinarea sémênța până la ogor, căci „cu carul său cu calul nu póte pètrunde până acolo. Acolo toate elementele ca: bruma, inundații, prăbușiri, etc. sunt dușmanii omului și „tôte-i fură câte o pârțicică din produsul aceluia pământ sêrac pe care „omul nici nu-l póte ajuta cu îngrășăminte. Numai spice sêracăcioase „și răslețe rămân în picioare până „la seceriș, și secerișul se face când „pânea nu e încă uscată, pentru-că „vara e scurtă, ér grăunțele adunate „trebuie còpte în sobe. Nu sunt mori „și grăul trebuie măcinat cu mâna „sub pietrele așezate în tinda colibei“.

Și cu toate acestea, locuitorii acestor țări trăesc mulțumiți, nu s'au plâns nici-odată de miserie; ei s'au plâns și se plâng de pământ și de elementele naturii protivnice muncii lor, pe când în țera noastră unde toate

ne sunt prietene, unde pământul, apele și sorele ne stau în ajutor, unde avem câmpii îmbelșugate, văi mănóse, țărani noștri s'au plâns și se plâng de miserie, ăr muncitorii de nedreptate. În alte țări mult mai rău înzestrate dela natură, atât plugarul dela țără, cât și muncitorul dela oraș, stau mult mai bine ca la noi și nu se plâng nici-odată de miserie, pentru-că se folosesc de toate mijlocele și produsele țării lor.

Nu-și póte cine-va inchipui ca un locuitor dela țără să-și vëndă grâu și porumbul, pentru a cumpăra cėpă, usturoiu, cartofi, morcovi, etc. produse tot ale miseriei și care sunt neapărat de lipsă pentru casa sa, în loc ca acești bani să-i întrebuinteze pentru cumpărarea altor lucruri trebuincioase, fie pentru îmbrăcăminte, fie pentru casă, lucruri pe care nu le póte avé din meseria sa de plugar.

Țărani noștri, după cum știți, din cauză că le lipsesc din casă legumele, sunt siliți a mânca de multe-orí mămăligă gólă, cu terciu, orí cu ceva pesce sárat și stricac, séu o altă fiertură fără nici un gust și fără putere de hrană, séu în cazul cel mai bun sunt nevoiți a cumpăra cu bani scumpi legumele, cari le-ar puté avé cu multă ușurință în grădinile lor, după cum fac și țărani altor nemurí vecine cu noi.

Este în deobște cunoscut, că pe cât omul întrebuintează ca hrană mai multe soiuri de plante, cu atât căstigă mai multă putere și sănătate, căci din fie-care plantă corpul trage fel de fel de sucuri hrănitóre și întăritóre. Cine, afară de țărani noștri, nu știe cât de gustósă e o zémă în care s'au fiert morcovii? Morcovul conține zahăr și alte materii, cari nu numai că dau gust mâncării, dér priesc mult și corpului și sănătății; asemenea cartoful, mazărea, gulile, sfecla și în sfârșit toate legumele.

Câtă sumedenie de bani nu ies din țera noastră numai pentru legumele ce le cumpărăm dela Sėrbii și Bulgării, ca: cėpă, varză, cartofi, morcovi, usturoiu, etc. și care întrece peste mai multe milioane pe fie-care an? Pentru Sėrbii și Bulgării, cultura legumelor la noi în țără a devenit o indevlnicie specială prin care pot să-și înrădăcinat credința chiar și s'au mai ei trebuie să fie producătorii noștri de zarzavat. Acești grădinari sėrbii și bulgării, vin primăvara la noi în țără, iau în arėndă dela proprietari séu sătení câte o bucată de pământ în apropierea unui riu séu helėsteu, de care această țără este brăzdată în lung și în curmeziș, se adăpostesc în nisce coșare netrebnice și murdare, nu consumă nici un ban în țera noastră, pentru că dēnșii trăesc mai mult decât modest și se mulțumesc cu legumele ce le produc, ăr tómnă plécă în țera lor, cu milioanele adunate la noi și în bună parte dela țărani noștri.

În loc ca țărani dela noi să-și cumpere legumele trebuincioase dela străini, cu bani scumpi și de multe ori veștede și de calitate rea, ar putea avé tot zarzavatul bun și próspet, fără nici o cheltuială simțită, pentru-că tótă munca ce se cere o asemenea grădină se póte face de femei și copiii lor, căci după cum vedem pământul nu le lipsesc. În zilele când la câmp nu este de lucru, séu în cele ploioase de primăvară, vară și tómnă, femeile și copiii pot îngriji grădina de legume, fără a păgubi alte interese. Aprópe de casă, femeia harnică se póte repedi și în celelalte zile, când are alte lucrări, în cėsurile libere, pentru a plivi séu săpa în grădină; chiar hărbatul are atâtea zile când nu face nimic, și ar puté prea bine să

dea puțină grije și muncă pentru această a doua vacă cu lapte, la casa fie-cărui țeran....

Curagioșii.

Odată, în spre séră, de toți dece jidani, Plecați pe drumul Herței, veneau din Da-

Și harabaua 'n care stăteau toți la un loc, N'avea nici fēn, nici arcuri, și scutura de

Dér grămădiți pe scânduri, pe chilnă și

Culcați, și în picioare, și plecați și strîmbi, Cu toți încăpuse; și nici că se plîngeau Ba încă făceau larmă, gheșefțuri plănuiau.

Aprópe de pădure, de hoți vorba venind, Pe mulți fiorii de grózá și tremurii fi cu-

Hahamul Șmil mai gureș, și mare voinicos, Striga: — „Cui este frică îndat'am să-l

Și scóse apoi din brău-i o sulă ș'un ciocan! — Știi una, ia'n ascultă aici, badi Ivan.

„Ia suite 'n căruța și mună mai vėrtos, „Că ecă-i nópte acuma și-i timpu 'ntune-

„Indemnă glóba ceea, pocnesce și din ghicé „Ci vrei, acu pi nópti să stăm în glod aici? „Și iacă plouă! Mună! Hií murgă, hií la

Dér murga nu mai esă din pasul ei nici

Când intră în pădure, un glod până 'n bu-

Pe jos nu-i chip a merge, jidani 's în pa-

Hoop! Murga se 'nglodéză! căci e căruța

Și nu vroiau jidani pe jos ca să se dea. Ivan sare și 'mpinge, biet murga se întinde, Căruța nu se mișcă! Atuncia el desprinde

Pe murga dela hlube și 'ncaleică pe ea. — „Ci faci badi Ivani? — „Mă duc în trăba

„Nu veđi așa s'am bini! sintem numa 'n

— „Nici murga mea nu póte mai merge,

„Orí coboríți cu toți, orí đeu aici vė las!“ Se sfătuesc jidani, se 'njură, se ghiontesc

Dér ca să se cobóre de loc nu se gândesc. Ivan atunci cu iapa, se 'ndrėptă spre desiš.

Când, etă fără veste, apar, printre frunđi Doi hoți gróznici la față, cu puscile în-

Spre jidovii grămadă, ce gróza fi cuprinse. — „Jos! jos!“ răcnesc haiducii, și atunci,

În glod sar toți jidani, căruța s'a golit! Ce-a fost la 'nvălmășală și ce s'a întēplat

Ivan când se surzii ce-i să-și pună murga 'n

Prin glod zăceau jidani și-a lor voinic ha-

Strigau și țipau gróznici și se bociau cum-

Și pe Ivan dau vina de ce iau părăsit?! Acesta însă tace și 'nhamă iapa lui,

Și nu vrea să răspundă o vorbă nimēnui! — „Suiți orí ba, să mergem?! orí rămă-

Și plécă cu căruța trosnind mereu din bici, Alérgă toți jidani și 'n fugă s'au urcat.

De-aici și pán' la Herța tot drumul s'au

Aici ajuns, de-a dreptul la suprefect s'au

S'ó jalbă dând cu toți, bocindu-se i-au spus Cum s'a 'ntēplat cu hoții, cum bani le-au

Cum i-au bătut de gróznici, și-apoi i-au și

Cum i-au stălcit cu pușca, pe gură, peste

Că, subprefectu atuncia, de vuet zăpăcit, Cređu că-s beți jidani, orí c'au înebunit!

Și 'ntelegând în fine c'au fost călcați de hoți! Le đise: „Cum se póte? Doi v'au bătut

Hahamul Șmil răspunde:— „Cum n'a stilei

„Chind noi toți eram singhiri și hoții erau

Ing. D. Zamfirescu.

P O V E Ţ E.

Influența legumelor asupra sănătății. Leguma cea mai bogată în fer e *spanacul*, de aceea e o măn-care foarte sănătoasă pentru tinerime și pentru anemici. *Celerul* influențează asupra sistemului nervos, vindecă reumatismul și nevralgia; *tomatele* (pătlașele) sunt bune pentru ficat; ele conțin multă puciosă, care e necesară pentru nervi. *Morcovii* aduc poftă de mâncare; *salata* și *crastaveții* răcoresc. *Ceapa* e bună pentru escutirea unui stomac slab. *Aiul* (usturoiul) și *maslinele* influențează asupra circulațiunii sângelui și măresc secretația scuipatului și a sucurilor gastrice. *Ridichile* sunt un bun apetitor.

La cules de vii.

În sfirșit după atâtea așteptare etă că đina mult dorită a sosit. Așteptarea speranțe, atâtea planuri sunt legate de đina acesta. Are să fiă o đí frumoasă de tómnă.

Des de dimineță satul și jurul e acoperit de o cėtă subțire. Etă însă cum se ridică sórele cu îngămfare și încredere, ca și cum ar voi să đică ceței ce-i stă în cale: „Fă loc, cumetră, că veđi că și eu sunt aici!“ și cu lăcomie începe să sòrbă satul subțire și de răcoimă de pe covorul încă verde al câmpilor!... În scurt se ia și apa de pe frunzele arborilor, — și etă că pe la pãrlazu fie-cărui vii, în drumul ce trece pe lângă ele... veđi, cum se opresc câte-un car cu vase de cules, acoperite cu albe fețe de masă!... Rēnd pe rēnd drumul întreg e acoperit de un lung șir de caré cu buți și ciubere, ce par-că așteptă să guste din nectarul bóbolor de peste gard!... Etă cum din fie-care car se coboră câte 2—3 copilași, și trecēnd în grabă, pãrlazu, s'aruncă lacomă la câte-o viță, ca 'n naivitatea lor să se pótă lăuda, că ei au gustat și au cules mai întâiu strugurii. Flăcăi și fete cu aceeași veselie copilărescă, ăr acei cei mai înășit în virstă trec peste pãrlaz câte-va ciubarași și corțe în cari au să adune strugurii de păstrare și-apoi cu un „Dumneđu s'ajute!“ s'apucă de munca cea mai plăcută a anului. Gîngășele glume, risetele și veselia măresc farmecul frumoșei petreceri!

Rupe omul de pe vița încarcată câte un strugur și nu póte par-că să-l lase din mână în vasul ce-i stă dinainte, fără să guste din el cât de puțin!... Deși a gustat atăția, și cu tóte că și-a propus să nu mai guste din strugurii ce-i vor trece prin mână — când vede câte-o bóbă așa de frumoasă, așa de plină și cóptă, care par-că-i đice „gustă-mé de veđi fost'a vr'una mai bună decât mine“, el primesce bucuros invitarea și o mănăncă cu plăcere, — și asta tot așa merge până 'n sfirșit!

Mult e plăcută munca asta!... Risetele așa de variate, glumele cele mai potrivite, chiuiturile flăcăilor, fac de par-că ferbe vėzduhul!

Dér de-odată toți amuțesc... o detunătură puternică contenesce pe o clipă risetele și glumele! Numai o clipă însă, căci în momentul următor toți sciu, că bubuitura a eșit din pușca lui badea Vasilie, vighitorul!... De acum încep glumele pișcătóre pe contul vighitorului!

— „Măi! că mare vitez s'a făcut vighitorul nostru! Cum pușcă și cum nimeșce — 'n gol“ đice badea Ioan, un frunțas al satului! Și toți isbucnesc în ris Rîd, rid pe contul vighitorului, care începēnd dela un cap colindă pe tóte gazdele cu culegătorii săi rēnd pe rēnd, stă în po-vești cu unii și alții și spunēnd și el câte o glumă, — de altcum e om tare glumeț bėtrănul!... Ca petrecerea să fiă completă, ascultați cu sună vióra țiganului dintr-o parte a viilor, sună cetera cu foc și la auđul ei flăcăii și fetele își uită de lucrul!... Chiuiturile curg acum din gura flăcăilor cu mult mai îmbelșugat, căci pe đicala țiganului par-că mai ușor luncă!...

— „Bine v'am găsit și pe D-vóstré! Să petreceți sănătoși rodul muncii!“ strigă de de-așupra viei bėtrănul vighitor și șle bóde din pușca-i, bătut de vėrmii, o bu buitură peste capetele culegătorilor badi Ioan!...

— „Mulțămim d-tale de grija cea bună! Dér par-că tãrđu țí-ai adus amint și de noi!“ — răspunde gazda.

— „Bine, cumetre dragă, d'apoi drep se-ți spun, d-ta ești de vină! De ce nu te-ai apucat de cules la via la Veneu dela drum, c'apoi chiar la d-ta Veneu mai întâi... Știi ce, cumetre, eu te invėșun! După-ce gatați via de cules, să mă chemați și pe mine și-apoi știi ce să facem. D-și feriorul d-tale sunteți desul de țar... prinde-ți de câte-un corn de vie, și eu că tu-s de bėtrăn mă leg să prind și eu d'm coria, ăr deit-al patrulare să prindă leia d'm-colo de a lui Gavrilă dela drum“. Nu mai póte continua, căci la vorbele lui toți isbucnesc într'un ris de stau să ia via slavă!... Și după-ce mai încetă risul, ăr în cuvēntul badea Vasilie:

— „Gluma-i glumă, risu-i ris, dér vė spun ce-am pățit ăr!“

— „Vrei să đici, să stăm gata, mai scoți o glumă din straiță!“ — đí feciorul badi Ioan.

— „Ba nu, dragul moșului, astă chiar drept. Știi, că de vestea asta fi părea mai bine lui tata-tėu. Trebuie să cumetre, că vinul nostru din Dumbrău, mă vin de tóte zilele. Nici eu n'am scuitat până ăr. Lumea nu știe până acum ce vestit da Dumbrău. Cred, că de aici înainte avem se-i căpētăm prețul.“

— „Bine, bade Vasilie, da de unde știi d-ta tóte astea?“ întrėbă nerăbdător badea Ioan.

— „Chiar vream să-ți spun, că ăr după amiađ, întrec ești de-ășupra viii un dom. Știe-l Dumneđu cum a rēnit pe aici! Destul, că dau în vorbe cu el și mă întrėbă cum chiamă satul nostru? Fi știi că *Dumbrău*. El avé să mērgă la *Șul-de-cus*, și așa i-am spus pe unde-i ca-lea și că nu-i așa departe. Il petrec prin vii în jos, și vėd de odată, că Domnul meu să tot miră de strugurii noștri!“

— „Ei bine, moșule, imi đice dela o vreme, nu mi-ai știi spune cum se vinde vinul aici în satul D-Vóstré?“ Ii spun că, șaa și șaa.

— „Cum, așa de ieftin? Vė înșelăți ómenii bun! D-Vóstré aveți tot vițe ca la via grofului Teleki dela Uióra și pe cum vėd le lucrati tare bine și totuși nu căpătați prețul vinului? Póte că lumea nu știe ce vin aveți în *Dumbrău*. Lasă, moșule, și eu voiú face cunoscut lumii vinul D-vóstré. Voiú scrie prin gazete.“

I-am mulțumit și cu asta ne-am despărțit.

Culesul s'a sfirșit! Ómenii și-au pus vinul bine și... așteptă acum... dór... v auđi lumea și de vinul vestit din *Dumbrău*!....

O alegere de notar.

Ponor, Noemvrie 1901.

O alegere de notar în zilele noastre, bine știind că dela notari atėrnă — între împrejurările date — mai mult binele să rēul unui popor este cu mult mai înșenat, decât ca să fiă ignorată.

Înainte de a vorbi despre alegere, imi iau libertate a face o fórte mică descriere a locului și a stărilor unde s'a întēplat alegerea din cestiune.

Între văile încântátóre ale munților apusení, multe și frumoșe comune romănesci sunt. Una din acestea este și comuna *Sălcina-de-jos*, situată pe ambele maluri ale Arieșului, cu o poziție fórte frumoasă și încântátóre, pot đice că e cea mai frumoșă comună de pe valea Arieșului.

Ca vecin și ca unul care am petrecut trei ani de đile în această comună, știu bine, că în timpurile mai vechi frumosele acesteia naturale a corėspuns și buna statură materială a locuitorilor ei. Sălcianii erau vestiți, fericiti și lăudați, ba chiar întrediați. Astăđi, durere, nu mai este așa! Influența *neamurilor străine*, ce au inundat în deceniile din urmă, nefericita cărmuire a unor conducători din trecut, care nu ducerí și amăgiri, dedarea poporului la patima beuturii și alte lucruri netrebnice au sleit aprópe puterile Sălcianilor. Tot

inflarea un regenarator doria, o era noua astepta. Si acesta, credem, a sosit.

Dupa o traginare de un an si jumtate, s'a intregit si postul de notar al cercului notarial din *Salcina-de-jos* devenit vacant prin delaturarea nefericitului Simion Pasca. Cercul constă din comunele romănesci: *Salcina-de-jos, Salcina-de-sus, Poșaga-de-jos* și *Poșaga-de-sus*.

Alegerea s'a ținut în 26 Oct. sub conducerea protopretorelui cerc. Zarândy Lipot din *Trăscău*. Dintre cei 6 concurenți s'a ales cu *aclamațiune* fostul vice și tot-o dată notar substituit de până acum George *Gidrai*, om drept, muncitor, energic, în florea vieții, plin de viață și virtute și bun Român.

Increderea a și meritat-o. În locul de notar devenit vacant prin avansarea lui *Gridai* a fost ales unicul concurent *Luțeniu Tătar*, de asemenea român și tiner mult promițător. Drept ce de persoanele d-lor populațiunea acestor multe comune lăgă mari speranțe și așteptă multă îmbunătățire. De bunul Dumnezeu așa să fie!

Însași alegerea a decurs în cea mai bună ordine și liniște esemplară, ceea-ce are a se mulțami concordiei dintre concurenții poporului: preoții, învățătorii și primarii comunali. D-er are a se mulțami d-lui fisolgăbirău, care a ascultat de glasul poporului și nu a impus omeni cu forța cum vedem că impun pe unele locuri.

Dupa s'evirșirea alegerii, inteligența regului cerc notarial, precum și oșpeții din vecini anume pentru a înălța arborele țilei, am fost invitați de d-l *Gi-* în casele d'nsului la o masă bine-erțită.

L. C.

Literatură.

Dilele acestea a apărut într-o broșură de 104 pagini, format octav mic, „*Carnetul Moșul*”, o interesantă *novellă nihilistă*, tradusă în germană de *Moșul*. Tiparul Tipografiei „*Mureșianu*” Brașov 1901. Broșura oferă o lectură ușoară și distractivă și se poate procura cu prețul bagatel de 30 cruceri (60 bani) prin tipografia „*A. Mureșianu*” și prin librăria Ciureu din Brașov. — „*Moșul*” e culegere de cetitorilor noștri din numărósele lucrări publicate în foiața diarului nostru.

„*Clupe de repaus*” de *Sorcovă*. Un volum elegant, care poate ocupa loc pe masa ori-cărui salon. Prețul 2 corone (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra. Creștinii să fi de prisos a mai recomanda în special această nouă apariție literară. În acest volum găsim un limbaj frumos românesc și niște povestiri scrise cu atâta simț, încât cartea odată luată în mână, nu mai pui jos, până nu ai cedit-o totă și poți procura la Tipografia *A. Mureșianu* lângă trimiterea prețului indicat plus 50 bani porto.

„*Caractere morale*, exemple și sențelelese din istoriile și literaturile populare vechi și moderne” de *Ioan Popea*, profesor. Cetitorul află în această carte (de 400 pag.) o comoră nespuse de prețioasă de învățătură, de mângâieri, de însușiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

„*Supplex Libellus Valachorum*”, memoriul prezentat împăratului Leopold II. de către episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania în anul 1791. Textul original latinesc și traducerea de acesta traducerea romănescă de profesorul Dr. E. *Dianu*. Sibiu, Tipografia societatei pe acțiuni. Un exemplar broșat costă 1 coronă (plus 5 bani porto). Se află de vânzare la Tipografia „*A. Mureșianu*”.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*. Redactor responsabil: *Tratan H. Pop*.

Calendarul săptămânei.

NOVEM. (1901) are 30 zile. BRUMAR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	11 M. Mina și Vic	24 Ioan Botez.
Luni.	12 † S. pâr. Ioan	25 Catarina
Marti	13 † S. Ioan Criso	26 Conrad
Mere.	14 † Sf. ap. Filip	27 Virgil
Joi	15 S. m. Gurie Sam	28 Rufus
Viner	16 S. ap. și ev. Mat	29 Saturnius
Sâm.	17 Pâr. Greg. ep.	30 Ap. Andrei

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 22 Novembre 1901.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grâuul cel mai frumos	12	40
"	Grâu mijlociu . . .	11	60
"	Grâu mai slab . . .	11	20
"	Grâu amestecat . . .	8	80
"	Săcară frumósă. . .	7	80
"	Săcară mijlociă. . .	7	40
"	Orz frumos . . .	7	—
"	Orz mijlociu. . .	6	60
"	Ovės frumos. . .	5	30
"	Ovės mijlociu . . .	5	—
"	Cucuruz . . .	7	30
"	Mălaiu (meiú) . . .	7	40
"	Mazăre. . .	19	—
"	Lințe . . .	17	—
"	Fasole . . .	10	—
"	Sămēnță de in . . .	22	—
"	Sămēnță de cânepă . . .	8	—
"	Cartoff. . .	2	10
"	Măzărache. . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
"	Carne de porc . . .	—	96
"	Carne de berbec. . .	—	72
100 kil.	Sėu de vită prospăt . . .	44	—
"	Sėu de vită topit . . .	72	—

Cursul la Banca din Viena.

Din 22 Novembre n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.05
Renta de corone ung. 4%	93.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.90
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. l. emis.	118.75
Bonuri rurale ungare 4%	92.80
Bonuri rurale croate-slavone . . .	93.30
Impr. ung. cu premii . . .	174.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	99.—
Renta de argint austr.	98.90
Renta de hârtie austr.	118.60
Renta de aur austr.	139.75
Losuri din 1860.	161.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară. . .	139.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit	629.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	629.50
Napoleoniori.	19.06 1/2
Mărci imperiale germane	117.15
London vista	239.40
Paris vista	95.12 1/2
Rente de corone austr. 4%	95.50
Note italiene	92.80

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Novembre n. 1901.

Banonota rom. Cump.	18.94	Vënd.	18.98
Argint român. Cump.	18.40	Vënd.	18.44
Napoleoniori. Cump.	19.02	Vënd.	19.06
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusescoi Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	18.—	Vënd.	—
Lire turcescoi Cump.	10.72	Vënd.	—
Seris. fone. Albina 5%	100	Vënd.	101.—

Dr. Sterie N. Ciurcu

X. Pelikangasse. — Nr. 10. Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

AVIS!

Avem onore a aduce la cunoștința P. t. public, că ni'am asociat la repausul de Duminecă. Ne-am învoit reciproc, ca Duminecă s'era se nu mai ținem prăvăliile deschise.

Rugăm on. public a se prevedea cu cele necesare Dumineca a. m.

Cu totă stima:

I. G. Eremie, } Strada Hirscher
E. R. Fernengel } Podu bătușilor.
Carl Ferentzi, Strada năgră.

Biurul avocaților asociați.

C. Rădulescu,
fost procuror și judecător de tribunal, și
Nicolae Andrei Popovici,
doctor în drept, fost magistrat,
 se angajează a pleda înaintea tuturor instanțelor judecătorești din România, procese de ori-ce natură, esecutări de hotăriri și creațe.
 Bucuresci, strada Smărdan 53.

DE VĖNDARE

Casele din Strada băilor nr. 32, (Scheit) unde s'află grădina de copii ung., se vinde din mână liberă.

Amatorii a se adresa la proprietarul **Gottlob Rökel**, Strada Prundului Nr. 16. (322. 2—3).

În Cafeneaua Redoute

astăzi și în toate zilele se dă reprezentanții internaționale de **VARIETĂȚI DECENTE.**

Debutul D-sorei **Ada Banne Soubrette** costum, din Orpheum Ronacher din Viena. Sansoneta D-sora **Iulia Buday** din Budapesta. D-sora **Gasser Emma**, **Ella Chasse** din orfeum Viena, D-l **Jaques Brusst** humorist de salon, **Carl Bluman** comic, **A. Stoffka** kappelmaistru.

Începutul la 8 1/2 6re.

Entree liber.

De o cercetare numărósă se rógă

2—4(326)

Friedrich Schmidt.

500 fl. plătesc celui ce va durere de dinți, ori îi va mirosi gura, după ce va folosi

apa de dinți

a lui **Bartilla**, o sticlă 70 bani. (Pentru pa-hetare 20 filler deosebit)

Erezii A. Bartilla (E. Winkler)

VIENA, 19/1., Sommergasse 1.

Să se c'era pretutindenea apriat apa de dinți a lui **Bartilla**. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se poate c'ap'eta, trimiț 7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco; 16 sticle cu 9 cor. franco.

Se c'ap'eta în **BRAȘOV** la farmacia D-ului **Victor Roth** și la farmacia **Ingerul p'azitor**, T'ergu grăului Nr. 7.

Pretutindeni și în localitățile cele mai mici, se caută persoane harnice, se primescă

AGENTURĂ,

aducându-le un câștig de **5—20 corone pe zi.**

Oferte cu indicarea ocupației de până acuma a se adresa sub „**Verdienst**” la **A. Schalek**, Wien I Wollzeile 11.

Vase-Thermophor de tóte speciile m'ncări, menajuri la v'nat. Conservă cald m'ncările și beuturile **fără foc.** Thermophore pentru lapte se p'ote ține cald 8—10 6re lapte pentru copii de țifa **fără foc.** Thermopor pentru Comprese se p'ote aplica c'aldura 6re întregi **fără foc.** Încălzitor de mufuri, pungi, sc'ăunele etc. — Prospecte gratis și franco. — Intreprindere pentru **Austro-Ung** de **Thermophore** în **VIENA.** Locuri de vânzare în **BRAȘOV**: pentru obiecte de bucătărie la **Karl Kammer**, pentru obiecte de medicină la **Fr. Stenner**, farmacist.

incaldeste fara foc!

Vase pentru bucate, precum și obiecte necesare la cantarea bolnavilor. Intreprindere pentru Austro-Ung de Thermophore în VIENA. Locuri de vânzare în BRAȘOV: pentru obiecte de bucătărie la Karl Kammer, pentru obiecte de medicină la Fr. Stenner, farmacist.

La prea înaltă poruncă a Maiest. Sale c. și r. Apostolice.

XXXIV. LOTERIE DE STAT C. R.

pentru scopuri de binefaceri civile a Monarchiei de dincolo.

Ac'asta Loterie de bani,

unică în Austria legal concesionată, constă din **16,404** câștiguri în bani gata, cu suma totală de **442,900 Corone.**

Câștigul principal este de

200,000 Cor. bani gata.

Tragerea urm'eză fără am'ănare în 12 Decemvre 1901.

Un los costă **4 Corone.**

Losuri se c'ap'ată la desp'artăm'entul Loteriei de stat în Viena, III, Vordere Zollamtsstrasse 7, la colectanții de loterii, trafici, la oficiile de dare, poște, telegraf, căi ferate, case de schimb etc. — Planul loteriei pentru cump'ărători gratis.

Losurile se trimiț franco.

Direcțiunea Loteriei c. r.

Secția Loteriei de stat.

7—10.(304)

Numérose distincțiuni!

Pentru.

Sesonul de toamnă și eamnă

recomandăm On. public fabricatele noastre renumite
din lână curată în **Stofe** pentru
Costume, Pardiseuri și Paltóne, Stofe de uniforme,
pentru ofțeri și amplotați,

Stofe de Loden ardelenesc și Covóre
fabricate trainic și moderne.

Tot-odată avem onđrea a comunica Onor. noștri
mușterii, că în timpul din urmă am introdus și
fabricația de

Sport-, Loden- și Uni-Stofe de Dame

desins și colorile cele mai noue.

Recomandăm ca un fabricat solid și propor-
țional ieftin.

Cu tota stima

Wilhelm Scherg & Co.
fabricant de postav, Brașov.

Resturi de stofe pentru bărbați și dame se află
tot-deuna cu prețuri ieftine.

Paris 1900, Medalia de aur,

Din lână curată, cu garanție.

Numai fabricate proprii.

BANCA generală de asigurare mutuală
„TRANSSYLVANIA“

Fondată la anul 1868 în Sibiu. Fondată la anul 1868

Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:

a) contra daunelor de incendii și exploziune, edificii de lo-
cuințe și de economie, magazine de măfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe,
cară și vite de tot soiul, produse de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în paușal în condiți avantajoase,
mai departe: biserici, mărăstiri, edificii parohiale și edificii domeniiale, sta-
bilimente de fabrici, moși etc.

b) Pe viața omului în combinațiunii deosebit de favorabile. prin
carî capitalele asigurate se pot folosi atât pentru asigurarea viitorului fa-
miliei (cas de mörte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asigura-
tului. — Asemenea se pot încheia asigurări de zestre pentru copii,
precum și rente viagere.

c) Asigurări de spese de inmormântare în 3 modalități diferi-
te, pentru sume dela 50—400 coróne, fără cercetare medicală. În cas de
mörte sumele asigurate se solvesc imediat.

— Prospecte și formulare de oferte se dau gratuit —
Informațiunii se dau și oferte se primesc la

Agentura principală a băncii de asigurare
„TRANSSYLVANIA“
în Brașov, „Strada Mihael Weiss“ nr. 24.
Agent principal: Heinrich Hermann. 32—52.(100)

Ca în cele din urmă se facem concurență bazarului său mar-
fei de tērg ieftine am luat asupra-mi a face re-lamă uneia din
cele mai mari Fabricice Elvețiene de orológe și a vinde aprópe pe ni-
mic, după cât mai ajunge următoarele orológe de buzunar cu mecanism
fórtē bun.

fl. 2 10) Un orológiu de nickel Ancker Remon-
costă } țcir c'ou lanț f'ances suflat cu argint.

fl. 4.30) Un orológiu Remontoir de argint veri-
costă } tabl' c'ou lanț american. suflat cu arg.

fl. 4 70) Un orológiu Remontoir de argint v rit.
costă } de Dame, c'ou lanț angl. suflat cu arg.

fl. 11.—) Un orológiu Remont. de aur veritab de
costă } 14 carate împreună cu casetă de atlas
și cu un lanț elegant.

Pentru fie-care orologiu se dá o garanția de 3 ani.

cea-ce nu convine bucur se schimbă cu altele său se i apnieză
banii, așa că nu- niel un risc. — Aite anunțuri de felul acesta sent
imitați. — Comande se pot face cu banii gata său prin rambursă dela

— Depositul de orológe și juvaericele, en gros —

E. HOLZER,
liferant al Reuniunei amplóiașilor da stat ces. reg. din Austria etc.
Káracovia, (Stradom 18, Austria).
— Catalóge ilustrate la cerere se trimite gratis. Se caută agenți.

La fie-care orologiu se má
dá cadou un etui de piele
și o oglindă de buzunar.

JACOB L. ADLER & FRATELE
societate de bancă în comandită,
— Brașov. —
Capital deplin vėrsat: 800.000 Coróne.
societar comanditar:
Banca comercială pestană ungară în Budapesta
(Pester Ungarische Commercialbank in Budapest.)
Capital deplin vėrsat: 30,000.000 C. Fonduri de rezervă: 24,000.000 Cor.

Ramuri de afaceri:

Escompte de cambii interne și esterne sub condițiunile cele mai avantajoși
Efecte de totfelul se cumpără și se vėnd după cursul oficios de ț.đ.
Losuri trase precum și alte hárții de valóre sortate se escomptează
fórtē coulant,
Cupóne se rescumpără liber de ori-ce proviziune.
Monede si sorte de bani străini se cumpără și se vėnd în tocmá
după cursul oficios de ț.đ.
Chėquři și accreditive se edau pe tóte piețele europene și transoceanice.
Lombarduri pe hárții de valóre se dá u pe lângă interese corespundėtóre.
Asigurări de losuri și acții, contra pierderii în cas de sortare încă se primesc.
Tarifa de premii la cerere se dá separat.
Depuneri se primesc spre fructificare în formă de Con o-Curent său pe ter-
mine fixe.
Deposite de hárții de valóre și documente spre administrare, spre păstrare și în
formă închisă, se primesc pe lângă o taxă neînsemnată,
Promese se edau pentru tóte tragerile. Tragerile se revidėză gratuit.

Tóte hárțiile de valóre, carî conform prescrișelor militare sunt admise pentru:
cauțiunii de căsătorii militare

le putem procura întocmai după cursul eventual de ț.đ.
Cu privire la convertirea (schimbarea) la hárții de valóre, pentru cauțiunii de că-
sători imitare deja esistente în alte hárții de valóre mai sigure și mai rentabile, suntem gata
a dá ori-ce informațiunii, precum și a lua asupra noastră convertirea pe lângă condițiunile cele
mai avantajoșe. 19—30.(242)

MAREA BANCRUTĂ!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continental euro-
pean și marea fabrică de argintărie s'a vėdut necesitată se dá-
ruiască întregii ei deposit în schimbul unei rėsplăte mici pentru muncă.
Eu sunt împuțernicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit: prin urmare ori cui, următoarele fl. 6.60 și adecă:

6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă engleză;	1 lingură de argint pentru supă patent american;
6 furculițe de argint patent americană dintr'o bucată;	1 lingură de argint pentru lapte patent american;
6 linguri de argint patent american;	6 cesci Victoria engleză-scoț;
12 lingurițe de argint pentru cafea patent american;	2 candelabre de masă;
	1 strecurătoare pentru cėiú;
	1 zaharniță;
	42 bucăți la un loc fl. 6.60.

Tóte cele 42 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de fl. 6.60.

Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează colorăa argintului 25 de ani, despre ceea-ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat nu e șarlataniă, mă simt îndatorat în public, că ori-cine, căruia nu-i convine marfa îi trimit banii înapoi, nimenea însă se nu trecă cu vederea ocașiunea această favorabilă, de ași procura această garnitură pompoasă, care cu deosebire se potrivește pentru

Cadouri de nuntă, crăciun și anul nou!
și în economia casei.

Depou numai la A. HIRSCHBERG-S
Exporthaus für amerik. Patent-Silber-waarenfabrik
WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/V

(4—10)

Se trimite în provincia numai cu rambursă postală său cu trimiterea sumei înainte. Praful de curățit aceste obiecte 10 cr.
Veritabil numai cu marca:

Estras din scrisorile de recunoștință.

Sunt fórtē mulțumită cu trimiterea garniturii, și se-mi mai trimitiți încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár. Baronin Bánffy.

Cu trimiterea dintăi sunt mulțumit. Ve rog încă pentru o garnitură. Kalocsa, Iohann Majorossy.

Sunt fórtē mulțumit cu trimiterea garniturii, și se-mi mai trimitetiți încă una. Bozovics, Sándor Keresztessy, *suprefect.*

Mai de mult am fost cumpărat în persoană o garnitură pentru o familie care a rėmas mulțumită. Vė rog a-mi trimiteti și mie o asemenea garnitură, și b cutii praful de curățit.
Dr. Victor Colceriu,
medic practic în Magyar-Lapos.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.